

Răspunsul educațional la cerințele pieței muncii: *elevul de astăzi, angajatul de mâine*

Dezvoltarea parteneriatului dintre sistemul educațional și mediul economic poate contribui la adaptarea competențelor dobândite de elevi la exigențele mediului ocupațional

Septembrie 2026

Răspunsul educațional la cerințele pieței muncii: elevul de astăzi, angajatul de mâine

Dezvoltarea parteneriatului dintre sistemul educațional și mediul economic poate contribui la adaptarea competențelor dobândite de elevi la exigențele mediului ocupațional

De ce a efectuat Curtea de Conturi acest audit?

Învățământul preuniversitar obligatoriu din România are responsabilitatea de a forma/dezvolta prin educație *competențe-cheie*, însă mulți elevi părăsesc școala fără a stăpâni competențele necesare integrării în societate.

România se situează printre ultimele țări din UE la evaluările PISA, fapt ce semnaleză probleme majore în calitatea educației (absolvenți cu o calitate slabă a competențelor, abandon școlar mare și analfabetism funcțional crescut), aspecte care devin risc de securitate națională.

Obiectivele auditului:

Evaluarea măsurii în care:

- competențele absolvenților învățământului preuniversitar sunt corelate cu cerințele pieței muncii;
- sistemul de învățământ preuniversitar colaborează cu piața muncii;
- cifra de școlarizare a învățământului preuniversitar este corelată cu cerințele pieței muncii.

Recomandările Curții:

Inițierea și implementarea unui proces sistematic de analiză, pentru fiecare generație de elevi de liceu, a modului de formare/ dezvoltare a competențelor în raport cu cerințele reale ale pieței muncii, în vederea actualizării periodice a politicilor publice educaționale pentru întreg învățământul liceal.

Organizarea și dezvoltarea de activități menite să asigure o relație constantă și sistematică între învățământul liceal și piața muncii.

Stabilirea unui cadru unitar de colectare, raportare și actualizare a datelor privind trasabilitatea educațională a absolvenților de liceu.

Respectarea criteriului relevanței din cadrul metodologiei privind stabilirea cifrei de școlarizare pentru învățământul liceal.

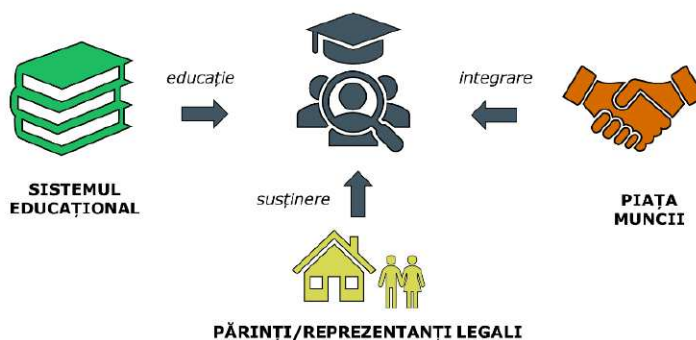
Ce a constatat Curtea de Conturi:

Politicile curriculare din învățământul liceal sunt elaborate și actualizate fără o integrare sistematică a cerințelor pieței muncii, ceea ce conduce la o corelare limitată între competențele dobândite de elevi și nevoile reale ale angajatorilor.

Mecanismele de colaborare instituțională între învățământul liceal (pentru toate cele trei filiere: teoretică, vocațională și tehnologică) și piața muncii sunt insuficiente.

Monitorizarea traseului absolvenților de liceu se realizează fragmentar, prin mecanisme diferite la nivel central și local, fără o bază de date unitară și interconectată. Un sistem coerent de raportare și corelare a informațiilor privind continuarea studiilor, angajarea și mobilitatea profesională este insuficient exploatat.

Criteriul relevanței din cadrul metodologiei privind stabilirea cifrei de școlarizare pentru învățământul liceal teoretic nu este respectat.

*Perspectiva auditului privind triada educațională
în sprijinul absolventului de liceu*

Cuprins

Lista de abrevieri	6
Lista figurilor	7
INTRODUCERE	8
METODOLOGIE	8
CONTEXT	8
Organizarea învățământului preuniversitar	12
I. Corelarea competențelor absolvenților învățământului preuniversitar cu cerințele pieței muncii	14
II. Colaborări instituționale ale sistemului de învățământ preuniversitar cu piața muncii	29
III. Corelarea cifrei de școlarizare a învățământului preuniversitar cu cerințele pieței muncii	41
Punctul de vedere al entității auditate	45
Precizări finale	45
ANEXA - Metodologie	46

Lista de abrevieri

Abreviere	Explicație
AJOFM/ AMOFM	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă, respectiv a municipiului București
ANC	Autoritatea Națională pentru Calificări
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
CDL	Curriculum în Dezvoltare Locală
CJAP	Centrul județean de asistență psihopedagogică
CJRAE	Centrul județean de resurse și asistență educațională
CLDPS	Comitetul Local de Dezvoltare al Parteneriatului Social
CNC	Cadrul național al calificărilor
CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare
CNDIPT	Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
EFP	Educație și formare profesională
ESCO	Clasificarea multilingvă a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor europene
INCSMPS	Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale
INS	Inspectoratul Național de Statistică
IPT	Învățământul profesional și tehnic
ISE	Institutul de Științe ale Educației
ISJ/ ISMB	Inspectoratul școlar județean, respectiv cel al municipiului București
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MMFTSS	Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OSP	Studiul privind orientarea școlară sau profesională a elevilor din clasele a VIII-a
PAS	Planul de acțiune al școlilor
PISA	Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor
PPS	Proiectul Planului de Școlarizare
PRAI/ PLAI	Planul regional/ local de acțiune pentru învățământ
RNC	Registrul Național al Calificărilor Profesionale
SIIR	Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România
SO	Standardul ocupațional
SPP	Standardul de pregătire profesională
UE	Uniunea Europeană

Lista figurilor

Figura 1: Structura unei competențe	11
Figura 2: Situația liceelor și școlilor profesionale din România în perioada auditată.....	12
Figura 3: Structura învățământului liceal (filieri, profiluri și descriptori specifici).....	13
Figura 4: Părțile implicate în parcursul educațional și integrarea pe piața muncii a absolvenților de liceu	15
Figura 5: Niveluri de calificare.....	17
Figura 6: Modalități de consultare de către MEC a partenerilor pieței muncii privind nevoile în formarea și dezvoltarea competențelor	22
Figura 7: Teme de colaborare cu MEC privind corelarea competențelor oferite de învățământul liceal cu cerințele pieței muncii (ultimii 3 ani) din perspectiva partenerilor pieței muncii	22
Figura 8: Competențe-cheie.....	23
Figura 9: Competențe-cheie apreciate versus mai puțin apreciate	23
Figura 10: Teme obligatorii	25
Figura 11: Dificultăți privind formarea competențelor-cheie și transversale.....	26
Figura 12: Propuneri ale părinților/reprezentanților legali ai elevilor de liceu și ale partenerilor pieței muncii privind îmbunătățirea sistemului educațional	27
Figura 13: Colaborarea instituțională în cadrul ReCONNECT	30
Figura 14: Colaborarea instituțională în cadrul MEC	34
Figura 15: Situație privind numărul elevilor din învățământul liceal și profesional, forma de învățământ zi (la începutul și sfârșitul anului terminal).....	37
Figura 16: Situație privind trasabilitatea absolvenților învățământului liceal (frecvență zi)	38
Figura 17: Principalele dificultăți întâmpinate de partenerii pieței muncii în angajarea absolvenților de liceu	40
Figura 18: Proiectul Planului de Școlarizare pentru perioada 2022-2024.....	42
Figura 19: Fluxul de fundamantare, aprobare și repartizare a cifrei de școlarizare	42

Lista pictogramelor

Sistemul educațional

Piața muncii

Elevi (absolvenți de liceu/școală profesională)

Părinți/reprezentanți legali

INTRODUCERE

În perspectiva unei societăți și a unei piețe a muncii aflate în continuă schimbare, acumularea unui set adecvat de aptitudini și competențe este deosebit de utilă fiecărui cetățean.

Educația incluzivă și de calitate, adaptată nevoilor pieței muncii, este esențială pentru asigurarea coeziunii sociale și dezvoltarea potențialului fiecărui copil și tânăr¹.

METODOLOGIE

Auditul performanței a fost efectuat în perioada aprilie-noiembrie 2025, în conformitate cu Standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI) și a analizat modul în care competențele profesionale oferite de sistemul educațional din România în cadrul învățământului preuniversitar liceal sunt corelate cu cerințele pieței muncii. Planificarea și execuția auditului s-au realizat în acord cu obiectivele de audit, în vederea obținerii de probe suficiente și adecvate, care să ofere o bază rezonabilă pentru constatări și concluzii.

Perioada supusă auditării a fost 2022-2024.

Detalii suplimentare privind metodologia de audit sunt prezentate în anexă.

CONTEXT

Cetățenii au nevoie de un set adecvat de aptitudini și competențe pentru a menține nivelul de trai actual, pentru a susține o rată ridicată a ocupării forței de muncă și promovării coeziunii sociale în perspectiva unei societăți și a unei piețe a muncii aflate în continuă schimbare².

Învățământul preuniversitar obligatoriu (care include ciclul preșcolar, primar, gimnazial și liceal), are responsabilitatea de a forma/ dezvolta prin educație cele opt competențe-cheie³, prin care absolvenții să devină specialiști competenți, cetățeni responsabili și persoane capabile să ducă o viață echilibrată⁴.

Potrivit legislației în vigoare⁵, o persoană dobândește capacitatea de muncă odată cu împlinirea vârstei de 16 ani. În condiții sigure, adaptate vârstei și dezvoltării lor, munca este permisă și tinerilor de 15 ani, care pot munci legal cu acordul părinților/reprezentanților legali.

¹ Viziune a proiectului România Educată pentru orizontul anului 2030

² Recomandarea Consiliului UE din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01)

³ Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului, Competență în multilingvism, Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie, Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică, Competență personală, socială și de a învăța să înveți, Competență civică, juridică și de protejare a mediului, Competență antreprenorială, Competență de sensibilizare

⁴ Raportul de diagnostic al educației și cercetării din România (Raportul QX) din data de 19.05.2025, întocmit de către Prof. univ. dr. psih. Daniel David, fost ministru al Educației și Cercetării

⁵ Codul Muncii aprobat prin Legea nr. 53/2003, republicată

Sistemul de educație din România trece printr-o perioadă de transformare profundă. Noua legislație adoptată în anul 2023 stabilește o viziune ambițioasă pentru îmbunătățirea calității și accesibilității educației și formării. Aceste reforme urmăresc să ofere tuturor celor care învață competențele de care au nevoie pentru a continua studiile, pentru a se integra mai ușor pe piața muncii și în societate.

Termenele de punere în aplicare a *Legii învățământului preuniversitar* nr. 198/2023 au fost prorogate sau suspendate printr-o serie de acte normative⁶.

Amânarea reformelor educaționale permite pregătirea implementării acestora, însă menține un cadru învechit, care întârzie îmbunătățirea calității educației și accesul elevilor la oportunități moderne de învățare și recunoaștere profesională.

Mulți elevi părăsesc școala fără a dobândi competențele de bază necesare pentru a se integra în societate

În timp ce unii elevi români ating niveluri de excelență comparabile cu cele ale colegilor lor din alte țări, foarte mulți renunță la școală fără a stăpâni competențele de bază necesare pentru a fi utili societății.

Potrivit *Programului pentru Evaluarea Internațională a Elevilor (PISA) 2022* al OCDE⁷, aproape 4 din 10 elevi au rezultate sub nivelul de competență de bază la citire și științe, iar 5 din 10 la matematică. Fundamentele slabe ale învățării contribuie la un abandon școlar ridicat, aproape 1 din 4 elevi părăsind școala înainte de finalizarea învățământului secundar superior (liceu). Provocările sunt însemnate în școlile mici din mediul rural care deservește comunități dezavantajate. Abandonul școlar este mai ridicat în filiera tehnologică decât în cea teoretică.

Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a implementat un *Program național de prevenire și reducere a analfabetismului funcțional*, ce constă în intervenții integrate menite să îmbunătățească competențele de bază la citire, matematică, știință, educație civică și educație digitală în rândul elevilor din învățământul primar și gimnaziu.

Mediul de rezidență al elevilor (rural sau urban) reprezintă un factor determinant al traiectoriei educaționale, având un puternic impact asupra accesului la educație, continuității școlarizării, performanței școlare și oportunităților de orientare și inserție profesională pe piața muncii.

România a participat la studiul *PISA 2022* și, pentru prima dată în țara noastră, derularea acestuia a fost una computerizată.

Studiul s-a derulat în 260 de unități de învățământ, implicând aproximativ 7.700 de elevi și peste 500 de sesiuni de evaluare, în medie câte două sesiuni pentru fiecare școală. Din totalul școlilor participante, 69% au fost din mediul urban și 31% din mediul rural, asigurându-se astfel o reprezentare relevantă a diversității contextelor educaționale din țară.

⁶ OUG nr. 115/2023, OUG nr. 128/2024, OUG nr. 156/2024, Legea nr. 141/2025

⁷ Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) este o organizație internațională care lucrează pentru a construi politici mai bune pentru vieți mai bune

La evaluare au participat elevi de gimnaziu (11%), elevi de liceu (79%) și elevi din învățământul profesional de 3 ani (10%), majoritatea elevilor fiind din clasa a IX-a.

Rezultatele raportului național *PISA 2022* indică faptul că o proporție semnificativă a elevilor români de 15 ani se situează sub nivelul minim de competență în domeniile evaluate, cu procente considerabil mai ridicate decât mediile înregistrate în țările OCDE și ale Uniunii Europene.

Strategia Națională de Apărare a Țării (SNAT) 2021-2024, aprobată prin HG nr. 22/2020, stipulează, printre altele, anumite vulnerabilități de țară, precum *Calitatea scăzută a actului educațional*, din cauza căruia România se plasează pe ultimele poziții din Uniunea Europeană la rezultatele școlare comparate internațional (PISA), rata de finalizare a studiilor universitare sau accesul la programe de formare pe tot parcursul vieții.

Printre direcțiile de acțiune propuse în domeniul educației și formării profesionale, se evidențiază și corelarea politicilor educaționale cu cele ale pieței muncii, în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a României. Se urmărește implementarea reformelor în educație și formare profesională, optimizarea finanțării și eficientizarea investițiilor în capitalul uman.

Rolul esențial al educației ca factor strategic pentru dezvoltarea durabilă și securitatea națională a României este evidențiat și de *Strategia Națională de Apărare a Țării (SNAT) 2025-2030*, aprobată prin HG nr. 48/2025⁸.

Viziunea proiectului național *România Educată* conturează, până în anul 2030, un sistem educațional incluziv, echitabil și de înaltă calitate, capabil să răspundă cerințelor pieței muncii. Această abordare presupune fundamentarea educației pe un curriculum flexibil, centrat pe competențe-cheie, care să stimuleze creativitatea, comunicarea eficientă între cadrele didactice și beneficiarii educației, precum și valorificarea aptitudinilor și talentelor individuale.

În acest context, MEC își asumă un rol strategic în implementarea politicilor publice educaționale, prin dezvoltarea de modele moderne de organizare a sistemului și prin asigurarea unei guvernante eficiente și transparente, reflectate în *Planul Strategic Instituțional 2024-2027*⁹.

Potrivit *Raportului de diagnostic al educației și cercetării din România (Raportul QX, 2025)*, fără o educație adecvată, potențialul personal al oamenilor nu este valorificat, resursa umană de calitate necesară țării nu este produsă, ceea ce generează un impact negativ asupra bunăstării individuale și colective.

- **În învățământul preuniversitar, educația este ineficientă, generând absolvenți cu o calitate slabă a competențelor, abandon școlar mare și analfabetism**

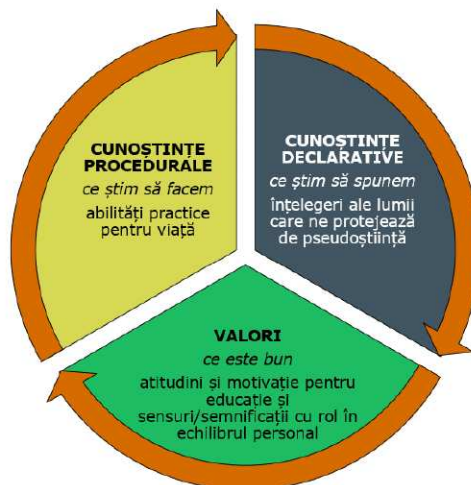
⁸ Punctele nr. 67, 69, 83, 102 și 109 din SNAT 2025-2030

⁹ www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2024/div/PSI_ME.pdf

funcțional crescut, aspecte care devin risc de securitate națională.

- Un procent prea mare de absolvenți nu asimilează eficient competențele cheie în relație cu conținutul programelor și/sau în relație cu utilizarea conținutului programelor în viața cotidiană, ceea ce devine un risc de securitate națională. În figura de mai jos este prezentată structura triadică a competenței:

Figura 1: Structura unei competențe

Sursa: Raportul QX

- Competența reprezintă capacitatea dovedită de a utiliza cunoștințe, atitudini și abilități personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă sau de studiu pentru dezvoltarea profesională și personală.
- Sistemul educațional din România se confruntă cu o serie de probleme, precum: curriculum învechit, metode ineficiente de predare, evaluări inechitabile, integrare deficitară a elevilor cu cerințe educaționale speciale, abandon școlar crescut, infrastructură școlară deficitară etc.
- Infrastructura școlară reprezintă una dintre cele mai mari vulnerabilități ale sistemului educațional, afectând direct calitatea procesului instructiv-educativ, siguranța elevilor și relevanța pregătirii profesionale pentru piața muncii. În mediul urban, problema majoră o constituie supraaglomerarea, în timp ce în mediul rural predomină subfinanțarea și lipsa dotărilor moderne.
- Performanțele naționale și internaționale ale olimpicilor arată că atunci când procesul de învățământ este modernizat, când infrastructura școlară este adecvată, când ecosistemul educațional este coordonat, iar interferențele externe sunt controlate, succesul este posibil la niveluri chiar foarte ridicate.
- În vederea remedierii acestor probleme, sunt necesare o serie de reforme, cum ar fi: reforma curriculară, reforma evaluării (evaluările naționale actuale nu evaluează standardizat toate competențele de bază sau cheie pe care sistemul educațional le țintește), reforma asociată copiilor

cu cerințe educaționale speciale, reforma asociată abandonului școlar, reforma asociată infrastructurii școlare, reforma ecosistemului educațional, reforme transversale.

Organizarea învățământului preuniversitar

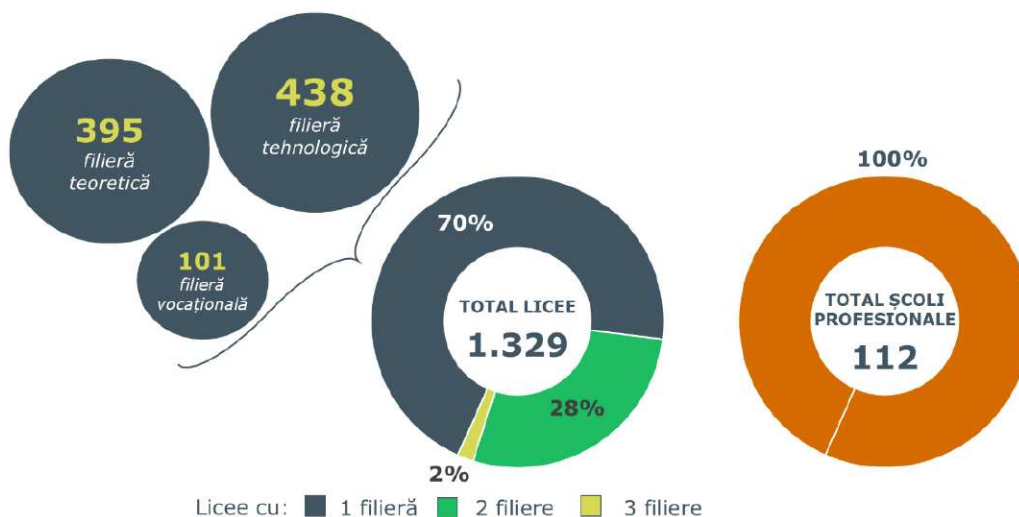
Învățământul liceal funcționează cu trei filiere: teoretică, vocațională și tehnologică

Învățământul profesional încă produce efecte în rândul elevilor

Învățământul preuniversitar¹⁰ are ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblul multifuncțional și transferabil de cunoștințe, abilități și atitudini, necesare pentru:

- împlinirea și dezvoltarea personală;
- integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate;
- participarea la funcționarea și dezvoltarea unei economii durabile;
- formarea unei concepții de viață, bazate pe valorile umaniste și științifice, pe cultura națională și universală și pe stimularea dialogului intercultural;
- respectarea demnității, a toleranței și a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- respectarea principiilor de etică și integritate în activitatea școlară, cu privire la selecția, utilizarea și citarea corectă a surselor de documentare, dezvoltarea spiritului critic al elevilor în analiza și preluarea informațiilor utilizate;
- dezvoltarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice și promovarea sustenabilității, a respectului pentru mediul înconjurător natural, social și cultural;
- asigurarea capacității de adaptare și participarea activă la viața socială, economică, politică și culturală în contextul transformării digitale;
- pregătirea competențelor necesare pentru utilizarea internetului în siguranță;
- formarea unui stil de viață sănătos bazat pe activitate fizică, alimentație corespunzătoare și reguli de igienă.

Figura 2: Situația liceelor și școlilor profesionale din România în perioada auditată

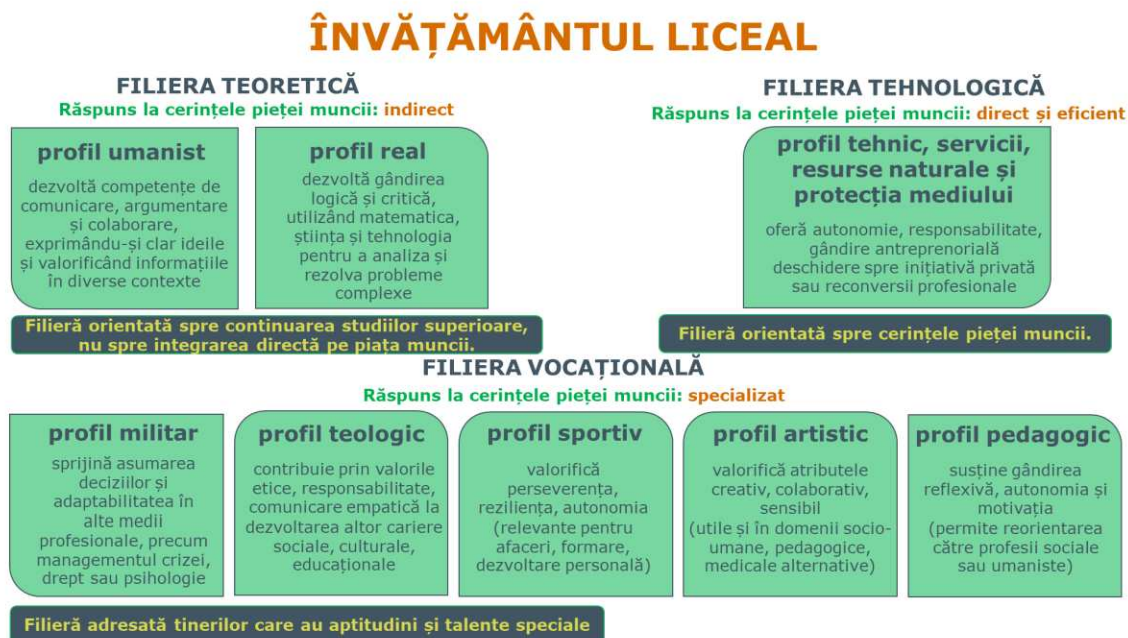
Sursa: Date MEC

¹⁰ Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare

Învățământul preuniversitar este organizat pe niveluri, forme de învățământ, filiere și profiluri, după caz, asigurând condițiile necesare pentru dobândirea competențelor-cheie și pentru profesionalizarea progresivă, în acord cu profilul educațional al absolventului fiecărui nivel de învățământ.

Învățământul secundar superior (figura 2 și 3) cuprinde învățământul liceal (filierea teoretică, vocațională și tehnologică) și învățământul profesional (durata de minimum 3 ani)¹¹.

Figura 3: Structura învățământului liceal (filiere, profiluri și descriptori specifici)

Învățământ secundar superior = învățământ liceal + învățământ profesional

Învățământ profesional și tehnic = învățământ liceal tehnologic + învățământ profesional + învățământ postliceal

Sursa: Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Piața muncii apreciază că filiere liceale facilitează selecția viitorilor angajați

Structura învățământului liceal (clase de liceu IX-XII/ XIII) răspunde în mod diferit cerințelor pieței muncii. Existența liceelor cu mai multe filiere este determinată de necesitatea asigurării unei oferte educaționale echilibrate și adaptate specificului local în localitățile unde funcționează o singură unitate liceală, ținând cont de resursele umane și materiale disponibile, precum și de cerințele comunității.

Învățământul profesional și tehnic (IPT) este format din: învățământ profesional, învățământ liceal tehnologic și învățământ postliceal.

Învățământul dual se regăsește doar în cadrul învățământului profesional și se caracterizează prin faptul că este inițiat de către operatorii economici interesați, care asigură pregătirea practică a elevilor în cadrul unui parteneriat contractual, oferind burse echivalente celor din fonduri publice și suport financiar pentru o formare profesională de calitate.

¹¹ Legea educației naționale nr. 1/2011

Auditul a analizat procesul de corelare a competențelor profesionale oferite de învățământul secundar superior, denumit în continuare *învățământ liceal*, cu cerințele pieței muncii.

Piața muncii reprezintă cadrul economic și social în care se întâlnesc cererea și oferta de forță de muncă, fiind alcătuită din angajați, angajatori, instituții publice și organizații care mediază sau reglementează relațiile de muncă.

Absolvenții învățământului liceal primesc diploma de absolvire, foaia matricolă și, după caz, certificatul de calificare profesională de nivel 3 sau 4, parte a portofoliului educațional, care atestă finalizarea studiilor liceale și care conferă dreptul de acces, în condițiile legii, pe piața muncii.

I. Corelarea competențelor absolvenților învățământului preuniversitar cu cerințele pieței muncii

CONSTATARE 1

Politicile curriculare din învățământul preuniversitar (liceal) sunt elaborate și actualizate fără o integrare sistematică a cerințelor pieței muncii, ceea ce conduce la o corelare limitată între competențele dobândite de elevi și nevoile reale ale angajatorilor.

Pentru angajarea pe piața muncii, incluziunea socială, participarea cetățenească activă în societate, dezvoltarea spiritului antreprenorial și pentru dezvoltarea personală, școala românească urmărește asumarea unui sistem de valori, formarea unei personalități autonome și dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane.

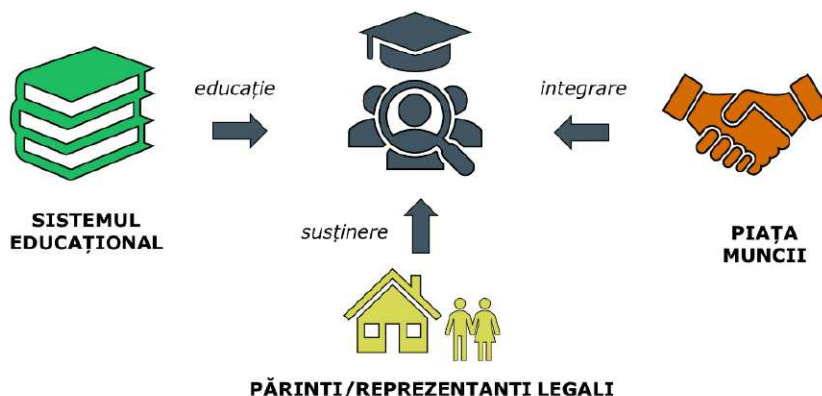
Recomandarea Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2006, revizuită prin Recomandarea Consiliului UE 2018/C 189/01) și ținta 4.7 din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă susțin faptul că educația și formarea profesională trebuie să fie accesibile tuturor, de calitate și favorabile incluziunii, pentru a asigura dobândirea competențelor necesare participării active în societate, gestionării tranzițiilor pe piața muncii și dezvoltării personale.

Principiile europene subliniază importanța competențelor digitale, antreprenoriale, sociale și civice, esențiale pentru adaptabilitate, reziliență și integrare profesională. Totodată, ele promovează valori precum respectul pentru diversitate, egalitatea de gen, cetățenia globală și dezvoltarea durabilă, integrând educația pentru stiluri de viață responsabile în procesul de învățământ.

Implementarea acestor orientări în *Curriculumul Național* reprezintă un pas central pentru alinierea sistemului educațional românesc la standardele europene și pentru sprijinirea unei societăți incluzive, capabile să răspundă provocărilor sociale, economice și tehnologice.

Raportul QX arată că ecosistemul educațional se bazează pe triada profesor-elev-părinte, conectată la mediul socio-economic și la autoritățile locale.

Figura 4: Părțile implicate în parcursul educațional și integrarea pe piața muncii a absolvenților de liceu

Sursa: Perspectivă audit

Piața muncii are o implicare limitată în definirea politicilor și strategiilor educaționale preuniversitare

Din perspectiva auditului, **elevul** constituie **elementul central** în jurul căruia gravitează atât **sistemul educațional**, în calitate de furnizor al procesului de formare și dezvoltare a competențelor, cât și **piața muncii**, ca beneficiar final al rezultatelor acestui proces educațional.

Părinții elevilor constituie un segment esențial al mediului educațional, fiind implicați în susținerea parcursului școlar al adolescenților într-o perioadă definitorie pentru conturarea identității personale și pentru orientarea profesională. În funcție de specificul filierei urmate (teoretică, vocațională sau tehnologică) din cadrul învățământului liceal, părinții însoțesc îndeaproape evoluția copiilor lor, oferindu-le sprijin moral, logistic și decizional. Prin implicarea lor activă, contribuie la dezvoltarea competențelor necesare finalizării ciclului liceal, promovării examenului național de bacalaureat și facilitării tranziției către învățământul superior sau către o integrare reușită pe piața muncii.

Sistemul educațional din România este construit în jurul parteneriatului profesor-elev-părinte, în timp ce piața muncii este implicată limitat în definirea politicilor și strategiilor educaționale preuniversitare, ceea ce face dificilă o corelare completă între competențele dezvoltate în școală și cerințele reale ale angajatorilor.

Adaptarea procesului educațional la cerințele în continuă schimbare ale societății, creșterea performanței școlare a elevilor și facilitarea tranziției acestora către piața muncii sunt direct influențate de modul de colaborare dintre profesori, elevi și părinți.

Performanțele scăzute ale elevilor români la testele PISA evidențiază provocări structurale privind calitatea și echitatea educației și formării, cauzate de subfinanțarea educației, pregătirea pedagogică insuficientă a cadrelor didactice, formarea

continuă neadaptată a nevoilor acestora¹² și implementarea întârziată a programelor bazate pe competențe. De asemenea, există un decalaj mare în materie de performanță între elevii din filiera teoretică și cei din învățământul tehnologic.

Formarea și dezvoltarea competențelor-cheie, precum și educația bazată pe competențe, trebuie susținute prin bune practici și metode inovatoare, oferind cadrelor didactice suportul necesar pentru a-și îmbunătăți metodele de predare și evaluare.

Aptitudinile precum soluționarea problemelor, gândirea critică, cooperarea și creativitatea sunt esențiale pentru aplicarea cunoștințelor în timp real și generarea de idei, teorii și cunoștințe noi într-o societate aflată în continuă schimbare.

Investiția în aptitudinile de bază prin educație de înaltă calitate, activități extrașcolare și tehnologii digitale devine tot mai relevantă într-o societate dinamică și digitalizată, care necesită medii de învățare flexibile.

Competențele de bază ale tinerilor din România sunt reduse, afectând competitivitatea, ocuparea forței de muncă și capacitatea de inovare a țării.¹³

Liceele reclamă faptul că o parte dintre elevi au o pregătire insuficientă, ceea ce poate afecta nivelul general de performanță și rezultatele academice. Având competențe scăzute, acești elevi sunt dificil de ajutat să își dezvolte cunoștințele, aptitudinile și abilitățile până la nivelul necesar pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, limitând astfel oportunitățile de inserție profesională ale absolvenților.

*Angajarea
proaspeților
absolvenți în
România este sub
media UE*

Colaborările dintre licee/școli profesionale și partenerii din piața muncii urmăresc consolidarea colaborării și includ furnizarea de resurse umane și materiale necesare pentru pregătirea elevilor pentru viitoarele lor ocupații.

Conform Comisiei Europene, deși România a adoptat măsuri pentru îmbunătățirea cooperării dintre sistemul educațional și piața muncii, în anul 2023, doar 66% dintre proaspeții absolvenți erau angajați, sub media UE de 81%¹³.

*Corelarea
competențelor cu
cerințele pieței
muncii este
esențială pentru
competitivitatea
economică*

Corelarea competențelor dobândite de elevii de liceu cu cerințele pieței muncii este esențială pentru pregătirea lor profesională și pentru creșterea oportunităților de angajare. În acest sens, *Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027*¹⁴ subliniază necesitatea adaptării procesului de formare a forței de muncă, prin calificare și recalificare, pentru a răspunde cerințelor actuale ale economiei moderne.

Strategia evidențiază că România se confruntă cu o neconcordanță între cererea și oferta de competențe și cu deficit de personal calificat, aspecte care limitează potențialul de creștere economică, și pune accent pe modernizarea industrială,

¹² ISE 2018

¹³ Monitorul educației și formării 2024 - Comisia Europeană

¹⁴ *Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027*, întocmită de Ministerul Economiei în cadrul Proiectului *Creșterea capacității administrative a Ministerului Economiei în vederea monitorizării, evaluării și coordonării politicilor publice din domeniul competitivității economice*, aflată în transparență decizională în perioada auditată

dezvoltarea economiei, precum și pe consolidarea legăturii dintre educație și piața muncii.

Proiectarea, fundamentarea și aplicarea strategiilor naționale în domeniul educației, prin consultarea partenerilor de dialog sunt atribuțiile ministerului.

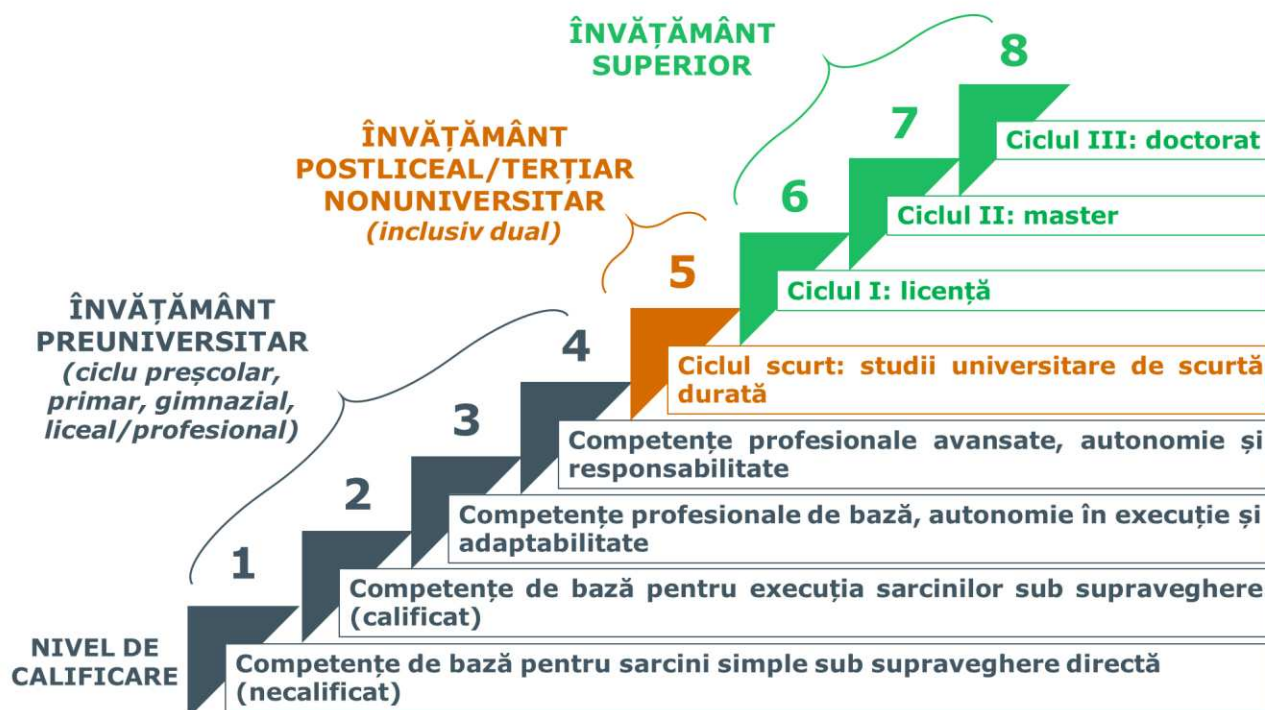
Filierele vocațională și tehnologică au o orientare practică și activitățile de predare/învățare/evaluare se pot derula, parțial, la potențiali angajatori sau instituții relevante cu care unitățile de învățământ au încheiate contracte de pregătire practică. În cadrul acestor filiere se organizează programe menite să dezvolte competențele necesare integrării profesionale ulterioare.

Acces inegal la calificări și piața muncii

Potrivit *Cadrului național al calificărilor*¹⁵, finalizarea filierei teoretice conferă elevului o calificare de nivel 4 (care nu asigură un acces direct pe piața muncii), în timp ce finalizarea a cel puțin 3 ani în filiera tehnologică sau în cea vocațională conferă elevului o calificare de nivel 3 și **acces direct pe piața muncii**, în baza unor probe profesionale specifice sau a unui examen de certificare a calificării profesionale.

Elevii din filiera tehnologică pot continua studiile în cadrul aceluiasi liceu, în vederea participării la examenul de bacalaureat, a cărui promovare îi conferă o calificare de nivel 4.

Figura 5: Niveluri de calificare

Sursa: Cadrul național al calificărilor

Învățământul liceal este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor-cheie și formarea competențelor specifice în funcție de filieră, profil, specializare sau calificare.

¹⁵ Cadrul național al calificărilor aprobat prin HG nr. 513/2025 (nivelurile de calificare sunt descrise prin rezultate ale învățării exprimate sub forma cunoștințelor, abilităților și a responsabilității/autonomiei aferente fiecărui nivel)

Învățământul profesional este orientat pe formarea de competențe specifice calificării profesionale și aptitudinilor practice și pe aprofundarea competențelor-cheie în contexte reale de muncă.

- Absolvenții filierei teoretice finalizează liceul și dobândesc cunoștințe teoretice solide, însă nu obțin o calificare directă pentru piața muncii, ceea ce le limitează oportunitățile profesionale imediate. Obținerea unei calificări presupune fie continuarea studiilor în învățământul superior, fie efectuarea unui curs de formare profesională.
- Absolvenții filierelor vocaționale și tehnologice dobândesc o calificare de nivel 3 și acces rapid pe piața muncii, dar și posibilitatea de a continua studiile superioare, ceea ce le asigură atât integrare profesională, cât și oportunități educaționale extinse.
- Liceele reclamă faptul că o parte dintre elevi au pregătire insuficientă, ceea ce afectează performanța și limitează dezvoltarea competențelor necesare pentru inserția profesională a absolvenților.

Curriculumul Național

Procesul educațional din România se realizează în baza *Curriculumului Național*, definit de Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 ca ansamblul coerent al elementelor care reglementează activitatea didactică din învățământul preuniversitar, incluzând planurile-cadru de învățământ, programele școlare și standardele naționale de evaluare.

Curriculumul Național pentru învățământul primar, gimnazial și liceal se axează pe *competențele-cheie* promovate la nivel european, care determină profilul de formare a elevului. În cazul absolventului de liceu, profilul¹⁶ descrie așteptările față de absolvenți în raport cu cerințele sociale, finalitățile generale ale învățământului și caracteristicile de dezvoltare ale elevilor, valorificând documente recente de politică educațională și studii de specialitate.

Procesul de elaborare și actualizare a *Curriculumului Național* parcurge mai multe etape și implică numeroase părți cu atribuții bine definite, printre care: MEC, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare (CNCE), Institutul de Științe ale Educației (ISE), Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT), experți în politici educaționale, grupuri de experți, comisii naționale, inspectoratele școlare județene, cadre didactice și parteneri internaționali (OCDE). În cazul filierei vocaționale, sunt implicate și alte instituții (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Agriculturii, culte religioase etc.).

Actualizarea curriculumului se realizează diferențiat în funcție de filieră, ținând cont de consultarea diferențiată a pieței muncii și a cerințelor pe care aceștia le au:

¹⁶ *Profilul de formare al absolventului*, aprobat prin OMEC nr. 6731/2023 (reprezintă o componentă reglatoare a curriculumului național, referențial pentru proiectarea, implementarea și evaluarea acestuia)

- **filierea teoretică:** vizează alinierea la paradigme științifice și academice, dezvoltarea gândirii critice, consolidarea competențelor-cheie și obținerea unor rezultate performante la examene și testări internaționale. Liceele cu filiera teoretică corelează competențele formate și dezvoltate elevilor cu cerințele pieței muncii prin curriculum bazat pe competențe și activități de orientare în carieră (ex: opționale);
- **filierea vocațională:** se concentrează pe respectarea standardelor naționale și internaționale, integrarea schimbărilor culturale și artistice, inovații pedagogice și conținuturi expresiv-creative. Multe licee cu filiera vocațională folosesc date despre traseul profesional al absolvenților pentru a evalua relevanța competențelor dobândite și pentru a ajusta pregătirea practică (ex: analize privind rata de angajare a absolvenților în specializarea urmată);
- **filierea tehnologică:** urmărește adaptarea rapidă la cerințele industriei, digitalizare, tehnologie și standardele naționale de calificare. Liceele cu filiera tehnologică identifică nevoile pieței muncii prin parteneriate active cu agenți economici locali și *Comitetele locale de dezvoltare a parteneriatului social* (ex: studii de prognoză a forței de muncă împreună cu CLDPS și agenții economici parteneri de practică).

Domeniile prioritare de formare a competențelor nu sunt stabilite unitar la nivel național pentru toate cele trei filiere ale învățământului liceal

O ofertă educațională realistă pentru învățământul preuniversitar trebuie să respecte principiul relevanței, în sensul că trebuie actualizată și corelată cu nevoile elevilor de dezvoltare personală, cu domeniile de cunoaștere, cu valorile socioculturale și cu cerințele pieței muncii. În realizarea acestora sunt necesare resurse adecvate (financiare, umane, infrastructură etc.).

Oferta educațională pentru IPT (concretizată în domenii de formare și calificări profesionale), se bazează pe documente de planificare strategică de la nivel regional, prin *Planul regional de acțiune pentru învățământ* (PRAI), la nivel județean, prin *Planul local de acțiune pentru învățământ* (PLAI) și la nivel local, prin *Planul de acțiune al școlilor* (PAS), acestea nefiind însă aplicabile și pentru filiera teoretică și vocațională.

Analiza cerințelor pieței muncii nu reprezintă o prioritate pentru toate filierele

Principalele modificări aduse *Curriculumului Național* ca răspuns la cerințele pieței muncii vizează modernizarea învățământului profesional și tehnic, integrarea competențelor digitale și dezvoltarea abilităților transversale. Astfel, unitățile de învățământ, în parteneriat cu companiile și instituțiile publice, au dezvoltat curriculumul specific fiecărei calificări profesionale, denumită *Curriculum în Dezvoltare Locală* (CDL), aliniată standardelor de pregătire profesională și nevoilor locale.

CDL este reglementat prin ordin de ministru¹⁷ și are rolul de a oferi elevilor competențe și cunoștințe privind realitățile, nevoile și dezvoltarea durabilă a comunității locale.

¹⁷ OMEN nr. 3914/18.05.2017 referitor la aprobarea Reperelor metodologice privind proiectarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL), pentru clasele a IX-a și a X-a, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică și învățământul

Lipsa studiilor privind piața muncii Pentru fundamentarea politicilor publice educaționale, particularizate pe cele trei filiere ale învățământului liceal, sunt necesare studii privind evoluția în perspectivă a pieței muncii și a mobilității forței de muncă la nivel comunitar și național¹⁸.

MEC nu a solicitat ISE să elaboreze studii privind dinamica pieței muncii și adaptarea ofertei educaționale la tendințele și cerințele acesteia, deși acesta are responsabilitatea de a asigura suportul științific necesar celor mai noi abordări în educație, centrate pe o învățare autentică, motivantă, activă și creativă.

Piața muncii nu participă la conceperea Curriculumului Național Deși actualizarea curriculumului se realizează pe baza evoluției pieței muncii, digitalizării, introducerii de competențe-cheie noi, tendințelor educaționale internaționale și a datelor de monitorizare (evaluări naționale, feedbackul profesorilor și al elevilor, PISA etc.), **reprezentanții pieței muncii nu sunt consultați în procesul de elaborare a curriculumului.**

Învățământul liceal tehnologic și cel profesional au un avantaj, pentru că beneficiază de parteneriate reale cu mediul economic, stagii practice și ajustarea programelor la cerințele locale, însă filierele teoretice rămân mai mult pe planul competențelor transversale și al adaptabilității, fără o legătură concretă cu piața muncii.

Profilul artistic sau sportiv al filierei vocaționale depinde de colaborări specifice și este limitat de infrastructură, ceea ce face dificilă aplicarea competențelor în practică, în timp ce profilul teologic sau pedagogic formalizează procesele prin documente și consultări.

Reforma curriculară pentru liceu, așteptată de peste 20 de ani În contextul unei întârzieri de peste 15 ani în actualizarea Curriculumului național pentru liceu, a fost luată măsura de elaborare a unor instrumente pentru aplicarea acestuia prin emiterea unor *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului național*.

Cu toate acestea, procesul de reformă curriculară este afectat de o serie de constrângeri structurale și operaționale. Instabilitatea sistemică și frecvența schimbărilor la nivel decizional influențează continuitatea echipelor de lucru și coerența viziunii curriculare. În același timp, suprasolicitarea funcțională a CNCE, care gestionează simultan dezvoltarea noului curriculum, revizuirea documentelor existente, elaborarea standardelor de evaluare și sprijinul pentru implementare, limitează capacitatea instituțională de răspuns.

Aceste dificultăți sunt amplificate de resursele umane, bugetare și infrastructurale insuficiente, precum și de presiunea generată de multiple strategii și documente de politici publice, nealiniat, suprapuse sau necorelate, care afectează claritatea obiectivelor curriculare. De asemenea, climatul public polarizat și nivelul

profesional și prin OMEN nr. 3502/29.03.2018 privind aprobarea Orientărilor metodologice generale pentru elaborarea curriculumului în dezvoltare locală pentru clasele a XI-a și a XII-a ciclul superior al liceului, filiera tehnologică, și pentru clasa a XI-a învățământ profesional

¹⁸ Notele de fundamentare privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat pentru HG nr. 477/2021, nr. 632/2022, nr. 403/2023, nr. 499/2024

ridicat de vizibilitate critică al reformelor educaționale pot prelungi procesele decizionale și pot reduce spațiul pentru inovație curriculară.

La nivelul liceelor sunt decalaje funcționale generate de lipsa sincronizării dintre implementarea curriculumului și sistemele conexe (ex: manuale școlare, evaluări naționale, formare continuă a cadrelor didactice, consiliere școlară și resurse digitale).

Adaptarea rapidă a programelor școlare la dinamica pieței muncii și la cerințele actuale de dezvoltare a competențelor este limitată de persistența unor metode de predare tradiționale, centrate predominant pe conținut teoretic.

Noi planuri-cadru pentru învățământul liceal Finalitatea principală a învățământului preuniversitar este formarea de competențe care să sprijine continuarea studiilor, inserția pe piața muncii și învățarea pe tot parcursul vieții, asigurând dezvoltarea personală, socială și profesională a elevilor.

Reforma privind curriculumul învățământului liceal a început în timpul desfășurării misiunii de audit, astfel că au fost aprobate *Planurile-cadru pentru învățământul liceal*¹⁹, pentru a oferi parcursuri educaționale care sprijină dezvoltarea personală, socială și profesională a elevilor. Acestea se vor aplica începând cu generația de elevi care intră în clasa a IX-a în anul școlar 2026–2027.

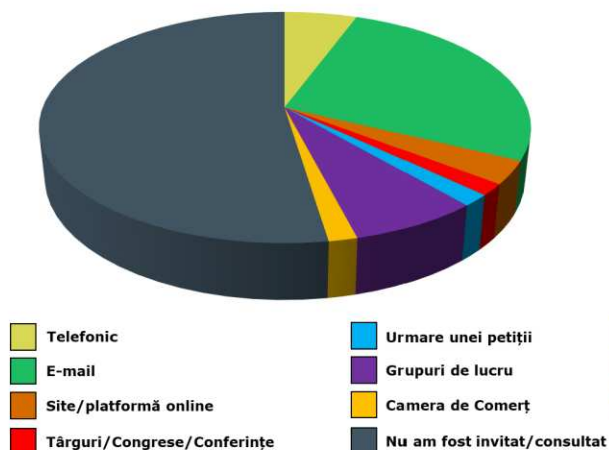
Suplimentar, au fost lansate în transparență programele școlare asociate disciplinelor prevăzute în planurile-cadru pentru învățământul liceal.

Adaptare lentă a sistemului educațional la schimbările accelerate ale pieței muncii MEC, prin intermediul CNDIPT, derulează campanii de feedback prin distribuire de chestionare către operatorii economici parteneri din IPT în cadrul anchetelor pentru anticiparea nevoilor de calificări și competențe pe termen scurt. De asemenea, CNDIPT realizează studii privind anticiparea pe termen scurt a nevoilor de calificări și de competențe pe piața muncii.

Din datele colectate în audit de la partenerii pieței muncii, parteneri care nu fac obiectul campaniilor derulate de CNDIPT, reiese că aproximativ jumătate dintre cei chestionați nu au fost consultați în privința exprimării nevoii referitoare la formarea/ dezvoltarea competențelor, inclusiv a unor noi competențe, în timp ce marea majoritate nu a colaborat în perioada auditată cu ministerul în vederea corelării competențelor oferite de învățământul liceal cu cerințele pieței muncii, așa cum este ilustrat în figurile următoare:

¹⁹ OMEC nr. 4350/2025 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi

Figura 6: Modalități de consultare de către MEC a partenerilor pieței muncii privind nevoile în formarea și dezvoltarea competențelor

Sursa: Analiză audit

Implicarea insuficientă a pieței muncii în procesul de formare și dezvoltare a competențelor pentru toate cele trei filiere

Figura 7: Teme de colaborare cu MEC privind corelarea competențelor oferite de învățământul liceal cu cerințele pieței muncii (ultimii 3 ani) din perspectiva partenerilor pieței muncii

Sursa: Analiză audit

Campanii de feedback similare care să vizeze învățământul liceal teoretic sau vocațional nu au fost identificate în cadrul auditului.

Decalajul dintre ritmul rapid al schimbărilor de pe piața muncii și capacitatea sistemului educațional de a integra în timp util aceste transformări, determină o adaptare lentă a sistemului educațional la schimbările accelerate ale pieței muncii, ceea ce conduce la o ofertă educațională adesea depășită de realitățile economice.

- Deși reforma curriculară liceală a început, recent, după mai bine de 20 de ani de stagnare, este important ca actualizările să fie realizate predictibil și sustenabil, pentru a asigura implementarea eficientă a curriculumului.
- ISE nu a primit solicitări din partea ministerului pentru elaborarea studiilor privind dinamica pieței muncii, ceea ce limitează relevanța competențelor formate elevilor pentru cerințele reale ale pieței muncii.
- Majoritatea școlilor descriu procese complexe de analiză a pieței muncii și elaborare a planurilor strategice, însă implementarea efectivă a acestor priorități este adesea inegală și mai mult teoretică decât practică.
- Multe școli se concentrează mai mult pe documentație și planuri manageriale decât pe măsurarea reală a competențelor dobândite și pe feedback-ul efectiv de la angajatori, ceea ce creează o discrepanță între intențiile declarate și eficiența reală a formării elevilor.

Tipuri de competențe

Formarea competențelor-cheie se realizează prin

Curriculumul Național pentru învățământul primar, gimnazial și liceal se axează pe opt domenii de competențe-cheie care determină profilul de formare a elevului, acestea fiind prezentate în figura următoare:

alinieră
curriculumului la
standardele
naționale și
europene

Figura 8: Competențe-cheie

Sursa: Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Există un decalaj
între formarea
școlară și
cerințele reale ale
angajatorilor

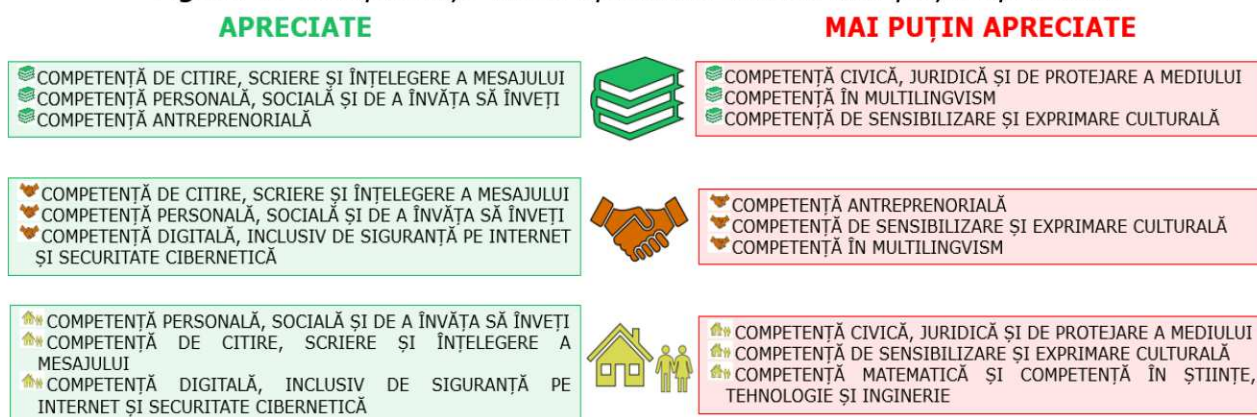
Partenerii pieței muncii consideră că, pentru integrarea profesională a absolvenților, cele mai importante sunt competențele practice și abilitățile interpersonale, în timp ce cunoștințele teoretice au o relevanță mai redusă.

Aceștia semnalează că tocmai aceste competențe practice și sociale lipsesc cel mai frecvent absolvenților care intră pe piața muncii, indicând existența unui decalaj între formarea școlară și cerințele reale ale angajatorilor.

În același timp, sistemul de învățământ este perceput ca fiind orientat predominant spre pregătirea teoretică, ceea ce sugerează necesitatea unei reconfigurări a procesului educațional pentru a susține mai eficient dezvoltarea competențelor aplicative și a celor de relaționare.

Evaluarea celor opt competențe-cheie evidențiază diferențe interesante, dar și puncte comune între sistemul educațional, piața muncii și părinți/reprezentanți legali, conturând o imagine clară asupra competențelor considerate esențiale pentru succesul elevilor.

Figura 9: Competențe-cheie apreciate versus mai puțin apreciate

Sursa: Analiză audit

În contradicție cu partenerii pieței muncii, majoritatea ISJ-urilor consideră că dezvoltarea competențelor-cheie corespunde cerințelor pieței muncii

Indiferent de categoria de respondenți, *competența de citire, scriere și înțelegere a mesajului și competența personală, socială și de a învăța să înveți* sunt constant apreciate, ceea ce subliniază rolul central al comunicării și al adaptabilității în parcursul educațional și profesional al elevilor.

Partenerii pieței muncii și părinții/reprezentanții legali acordă o importanță ridicată *competenței digitale, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*, care reflectă cerințele tot mai accentuate ale mediului economic și ale societății digitale.

În accepțiunea ISJ-urilor, *competența de sensibilizare și exprimare culturală, competența civică, juridică și de protejare a mediului și competența în multilingvism* se regăsesc frecvent în categoria celor mai puțin apreciate ca și importanță, ceea ce indică o orientare predominant pragmatică a așteptărilor și evidențiază necesitatea unei abordări mai echilibrate în formarea elevilor.

Rezultatele analizei arată că, deși există priorități comune, fiecare grup de respondenți reflectă perspective specifice legate de relevanța competențelor. În același timp, diferențele identificate sugerează oportunități de ajustare a curriculei și de armonizare a așteptărilor între școală, familie și piața muncii.

Mai mult de jumătate dintre ISJ consideră că dezvoltarea competențelor transversale corespunde cerințelor pieței muncii

Clasificarea multilingvă a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor europene (ESCO²⁰) identifică și clasifică aptitudinile, competențele, calificările și ocupațiile relevante pentru piața muncii din UE, precum și pentru educație și formare profesională (competențe și aptitudini de bază, de gândire, de autoconducere, sociale și de comunicare, fizice și manuale, legate de viață etc.). Pentru fiecare domeniu se realizează o listă de competențe profesionale specifice cerute de piața muncii, utilizând fișa ocupației/calificării/standardul de calificare sau ESCO, stabilindu-se, de regulă, între 8-10 competențe pe domeniu.

Potrivit CNCE, în legislația anterioară și cea în vigoare privind educația, *nu există un ordin al ministerului educației care să aprobe un standard formal, distinct privind competențele transversale*. Potrivit acestuia, termenii utilizați oficial sunt *competență* (generic) și *competențe-cheie*, considerându-le suficiente pentru formarea intelectuală, socială și profesională a elevului, dezvoltate prin ansamblul disciplinelor și experiențele de învățare. Ca atare, *competențele-cheie* au un caracter transversal și integrator, fără a fi nevoie de un standard distinct pentru ceea ce ar putea fi denumit generic *competențe transversale*.

Acestea îmbracă forma unor *teme* ce sunt incluse în mod obligatoriu în *Planurile-cadru de învățământ* și *programele școlare* pentru disciplinele de studiu și modulele de pregătire obligatorii din învățământul preuniversitar.

Aceste teme obligatorii sunt prezentate în figura următoare:

²⁰ https://esco.ec.europa.eu/ro/classification/skill_main

Figura 10: Teme obligatorii

Sursa: Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Punerea în practică a acestor *teme obligatorii* este realizată la nivelul liceelor prin mai multe modalități: integrarea competențelor transversale în curriculum și proiecte interdisciplinare, colaborarea cu parteneri externi și participarea la proiecte europene, desfășurarea de activități extracurriculare, voluntariat și stagii de practică, precum și utilizarea metodelor moderne și a instrumentelor digitale în predare.

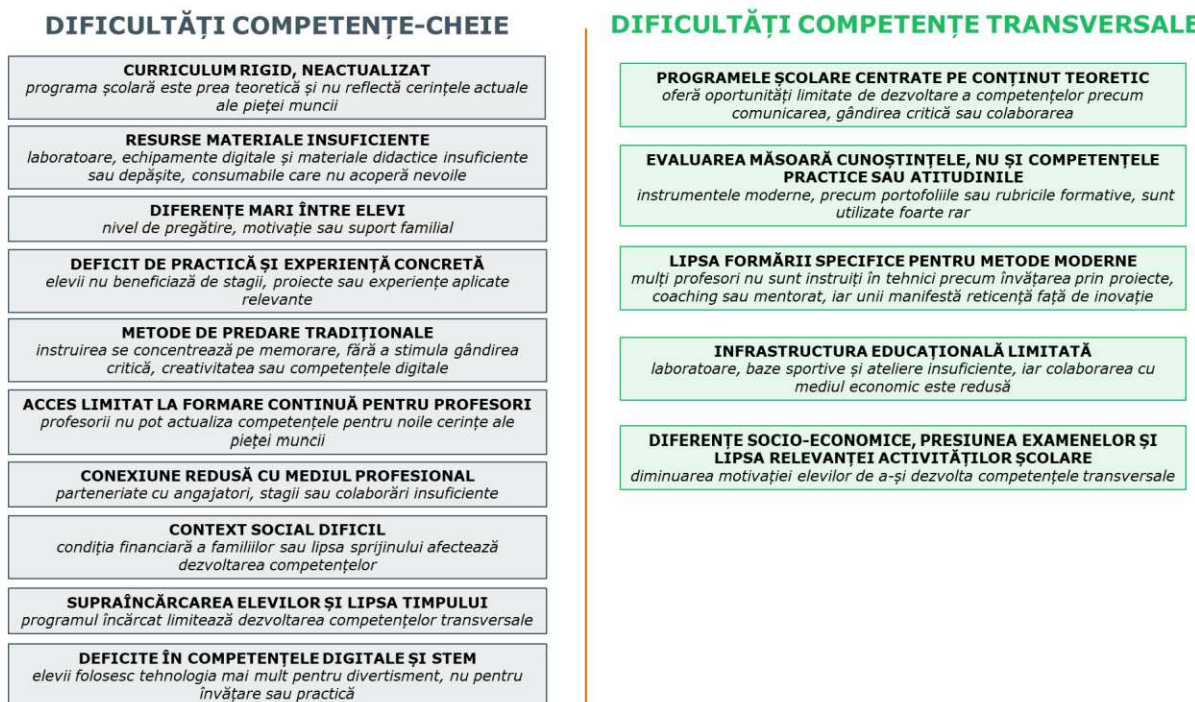
Aceste demersuri permit elevilor să dezvolte competențe esențiale precum comunicarea, colaborarea, inițiativa, responsabilitatea și gândirea critică, asigurând relevanța practică și aplicabilitatea pregătirii lor pentru piața muncii.

Analiza realizată în rândul partenerilor pieței muncii referitoare la aceste *teme obligatorii* reflectă următoarele:

- 🦊 **cele mai solicitate** de către angajatori sunt competențele legate de *educația financiară, juridică, antreprenorială și tehnologică*, precum și *educația rutieră și civică*;
- 🦊 abilitățile de *gândire critică, oratorie și dezvoltare personală*, precum și *cunoștințele în domeniul sănătății și acordării primului ajutor* sunt recunoscute ca fiind **de mare relevanță**;
- 🦊 competențele referitoare la *educația pentru mediu și schimbările climatice, educația pentru cetățenie europeană și securitate cibernetică*, precum și *istoria și civilizația locală, educația interculturală și pentru cetățenie democratică, egalitate de șanse și etică* sunt considerate **mai puțin importante** de către partenerii pieței muncii.

Această diferență de percepție reflectă prioritățile și necesitățile concrete ale angajatorilor în raport cu cerințele actuale.

Figura 11: Dificultăți privind formarea competențelor-cheie și transversale

Sursa: Analiză audit

În figura de mai sus, sunt prezentate cauzele principale pentru care absolvenții de liceu nu asimilează eficient *competențele-cheie*, învățământul preuniversitar generând absolvenți cu o calitate slabă a competențelor, abandon școlar mare și analfabetism funcțional crescut.

→ Dificultățile semnalate de inspectoratele școlare și licee în formarea/dezvoltarea competențelor subliniază nevoia de măsuri suplimentare de sprijin și adaptare a procesului educațional, inclusiv prin proiecte interdisciplinare, stagii de practică și utilizarea metodelor moderne și digitale, pentru a crește relevanța și aplicabilitatea pregătirii elevilor tuturor filierelor.

Consiliere profesională și orientare în carieră

Datele colectate în cadrul auditului de la părinții/reprezentanții legali ai elevilor de liceu, indică un acces restrâns la servicii eficiente de consiliere profesională și orientare în carieră: elevii fie nu au beneficiat de astfel de servicii, fie, dacă au beneficiat, le-au considerat nefolositoare. Aceste rezultate subliniază existența unor lacune semnificative în sprijinul acordat elevilor pentru alegerea unui traseu educațional și profesional potrivit.

În acest context, familia devine principala sursă de orientare și influență în alegerea traseului educațional al elevului.

Necesitatea consolidării legăturii dintre sistemul educațional și mediul economic

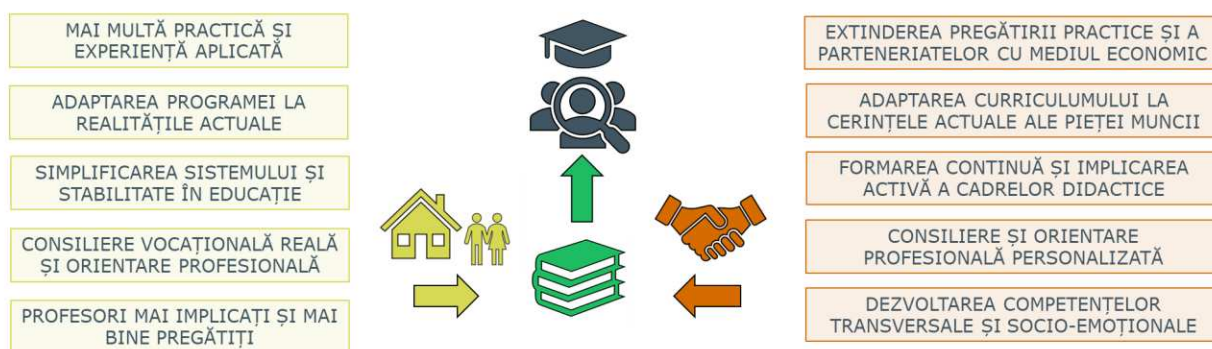
Nivelul de optimism al părinților/reprezentanților legali privind găsirea unui loc de muncă de către copii potrivit calificării lor, în următorii doi ani, este influențat de gradul redus de corelare dintre pregătirea școlară și cerințele pieței muncii, ceea ce accentuează incertitudinea privind inserția profesională.

Propunerile formulate de aceștia, cât și de partenerii pieței muncii converg către necesitatea consolidării legăturii dintre sistemul educațional și mediul economic.

Principalele direcții de intervenție vizează dezvoltarea unui sistem coerent de orientare și consiliere profesională, care să funcționeze pe parcursul întregului ciclu de școlarizare și nu doar la finalul acestuia. În prezent, consilierea profesională intervine preponderent tardiv, ceea ce limitează capacitatea elevilor de a-și construi progresiv competențele și de a lua decizii informate privind traseul educațional.

Datele privind perspectivele de implicare a pieței muncii în educația liceală indică faptul că o colaborare insuficient structurată între școli și angajatori limitează oportunitățile de orientare practică și creează un decalaj între competențele dobândite și cerințele pieței muncii, evidențiind necesitatea unor intervenții sistemice pentru corelarea pregătirii școlare cu exigențele actuale ale mediului profesional.

Figura 12: Propuneri ale părinților/reprezentanților legali ai elevilor de liceu și ale partenerilor pieței muncii privind îmbunătățirea sistemului educațional

Sursa: Analiză audit

Elevii din anii terminali beneficiază de activități de consiliere și orientare profesională, asigurate în principal de către diriginți, consilieri școlari și specialiști în consiliere educativă, inclusiv cu reprezentanți ai Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM). Aceste activități au un impact pozitiv, contribuind la informarea elevilor, clarificarea traseului educațional și luarea unor decizii informate privind cariera.

Extinderea consilierii individuale și colaborarea cu mediul economic (ex. Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale – MMFTSS, camere de comerț, agenții naționale/ județene de ocupare a forței de muncă, operatori economici, organizații profesionale etc.) este necesară pentru o mai bună corelare între orientarea școlară și cerințele pieței muncii.

Potrivit ISJ, se înregistrează dificultăți legate de implementarea neuniformă a activităților de consiliere și orientare profesională, a deficitului de consilieri școlari, a implicării reduse a părinților și a lipsei unei monitorizări clare a impactului asupra parcursului educațional și profesional al elevilor.

În materie de educație, partenerii pieței muncii au semnalat o serie de probleme, cum ar fi:

- oferta insuficientă de formare profesională în meserii esențiale pentru economia locală;
- interesul redus al partenerilor pieței muncii este determinat de lipsa resurselor financiare necesare susținerii și instruirii elevilor;
- migrarea tinerilor către centre universitare mari, fără revenirea în orașele de proveniență, accentuează dezechilibre demografice și deficit de forță de muncă calificată;
- colaborarea insuficientă între mediul educațional și economic;
- activități insuficiente de consiliere și orientare profesională pentru tineri;
- lipsa unor mecanisme eficiente de susținere a formării și retenției forței de muncă locale;
- accesul inegal al elevilor din mediul rural la învățământul dual.

*Este necesară
extinderea și
diversificarea
activităților de
consiliere și
orientare
educațională
pentru toți elevii,
nu doar pentru
cei din clasa a
VIII-a*

Studiile privind orientarea școlară sau profesională a elevilor din clasele a VIII-a (OSP)²¹ sunt utilizate în planificarea strategică a ofertei educaționale de către minister, chiar dacă acestea nu reprezintă analize ale cerințelor pieței muncii, ci strict preferințele și opțiunile elevilor.

Principalele concluzii desprinse din analiza acestor studii din perioada 2020-2024 evidențiază tendințe generale de stabilitate în preferințele educaționale ale elevilor, dar și nevoia unor intervenții strategice menite să echilibreze orientarea între filiere, să crească atractivitatea învățământului liceal tehnologic și profesional și să asigure o mai bună corelare între educație și piața muncii. Printre acestea amintim:

- învățământul liceal teoretic primează în preferințele elevilor, în detrimentul învățământului liceal tehnologic și profesional, care nu atrage încă interes semnificativ, deși cerințele pieței muncii sugerează necesitatea unei abordări diferite în privința formării profesionale;
- elevii din mediul rural se orientează mai frecvent către învățământul liceal tehnologic și profesional, comparativ cu cei din mediul urban, distanța față de unitatea de învățământ fiind un factor determinant în alegerea traseului educațional;
- absolvenții învățământului liceal teoretic obțin certificate de competențe, în timp ce absolvenții învățământului liceal tehnologic și profesional dobândesc o calificare concretă, care le permite ocuparea unui post corespunzător acesteia pe piața muncii;
- familia este principalul factor de influență în alegerea formei de învățământ, urmată de prieteni, profesori și cadre din cabinetele de asistență psihopedagogică;
- nivelul de educație al părinților influențează în mod direct traseul educațional al elevilor.

Activitățile considerate utile pentru orientarea școlară și profesională includ: stabilirea unui plan personal de acțiune,

²¹ Elaborate de Centrele Județene de resurse și de asistență educațională (CJRAE) și Centrele județene de asistență psihopedagogică (CJAP)

dezvoltarea abilităților de luare a deciziilor, identificarea profilului psihoaptitudinal și informarea asupra ofertei educaționale și a tendințelor pieței muncii.

RECOMANDARE 1

Conducerea ministerului va iniția și implementa un proces sistematic de analiză, pentru fiecare generație de elevi de liceu, a modului de formare/dezvoltare a competențelor în raport cu cerințele reale ale pieței muncii, în vederea actualizării periodice a politicilor publice educaționale pentru întreg învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri).

II. Colaborări instituționale ale sistemului de învățământ preuniversitar cu piața muncii

CONSTATARE 2

Mecanismele de colaborare instituțională între învățământul liceal (pentru toate cele trei filiere) și piața muncii sunt insuficiente, iar la nivel județean și local depind de resursele și implicarea locală.

Colaborări instituționale

Lipsa unei structuri responsabile de colaborarea cu piața muncii pentru învățământul liceal

Auditul a evaluat modul în care competențele sunt corelate cu cerințele pieței muncii prin intermediul unor mecanisme existente de colaborare instituțională dintre sistemul educațional și mediul economic.

La nivelul ministerului, inspectoratelor școlare și liceelor selectate în eșantion s-a remarcat lipsa unei structuri dedicate care să asigure o relație constantă și sistematică între învățământul liceal (orientat pe formarea competențelor) și cerințele pieței muncii. În plus, la nivelul inspectoratelor nu există o abordare unitară privind colaborarea cu mediul economic, responsabilitățile fiind distribuite neuniform între diverse structuri din cadrul liceelor, precum conducerea managerială sau compartimentele financiar-contabile. Lipsa unei structuri dedicate reduce oportunitățile de stagii de practică, consiliere profesională și adaptare a curriculumului pentru învățământul liceal.

Legătura dintre sistemul educațional și piața muncii este realizată, în principal, prin compartimentele de învățământ profesional și tehnic, birourile de orientare și consiliere în carieră și centrele de evaluare și dezvoltare a resurselor umane. Aceste structuri colaborează cu angajatori, CLDPS și cu alte instituții relevante pentru adaptarea ofertei educaționale, corelarea curriculumului cu cerințele pieței muncii și sprijinirea tranziției elevilor către angajare.

Colaborările locale depind adesea de inițiativa individuală a conducerii liceelor și vizează în principal învățământul liceal

tehnologic și învățământul profesional, generând inegalități atât între filiere, cât și între județe.

În perioada 2021-2024 a crescut numărul de parteneriate

Majoritatea liceelor selectate în eșantion au raportat existența unor parteneriate cu mediul de afaceri, camere de comerț, organizații sectoriale, ONG-uri, instituții culturale și universități, însă documentele justificative furnizate în sprijinul acestor colaborări sunt limitate.

Colaborarea ISJ cu AJOFM diferă semnificativ între județe, de la parteneriate active la implicare punctuală sau absentă, ceea ce limitează planificarea educațională și corelarea cu cerințele pieței muncii pentru toate cele trei filiere.

ReCONNECT vizează îmbunătățirea legăturii dintre educație și piața muncii

Un mecanism de previzionare a competențelor funcționează din decembrie 2023, care permite o adaptare mai bună a ofertei de educație și formare profesională la nevoile economiei. Prin intermediul proiectului ReCONNECT, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) a dezvoltat un sistem de informații privind competențele, care include monitorizarea absolvenților programelor educaționale, anticiparea nevoilor în materie de competențe, precum și monitorizarea și evaluarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă și a politicilor de educație și formare profesională (figura 13).

Figura 13: Colaborarea instituțională în cadrul ReCONNECT

Sursa: Analiză audit

Corelarea sistemului de educație și formare profesională cu cerințele pieței muncii reprezintă o condiție esențială pentru creșterea angajabilității absolvenților și pentru susținerea competitivității economice²².

Actualizarea periodică a calificărilor, pe baza mecanismelor de anticipare a nevoilor de competențe și a monitorizării parcursului profesional al absolvenților, contribuie la creșterea relevanței ofertei educaționale și la reducerea decalajelor dintre formare și cererea de pe piața muncii.

²² Recomandarea Consiliului UE din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență (2018/C 189/01)

Prin asigurarea flexibilității instituționale, a autonomiei și a finanțării adecvate, sistemul de educație și formare profesională își consolidează capacitatea de a răspunde schimbărilor economice și tehnologice, devenind un factor activ de inovare, incluziune socială și dezvoltare durabilă.

Corelarea programelor educaționale cu cerințele pieței muncii devine un instrument strategic pentru reducerea decalajelor între formare și angajare, sprijinind tranziția elevilor de la școală la inserția pe piața muncii, consolidând relevanța traseelor vocaționale și a programelor duale.

Raportul *Education and Skills in Romania (2025)* al OCDE analizează principalele caracteristici ale sistemului școlar românesc și propune măsuri pentru ca toți tinerii să dobândească competențele necesare pentru muncă sau pentru învățarea ulterioară.

Învățământul liceal trebuie să fie relevant pentru cerințele pieței muncii, prin trasee vocaționale clare, competențe fundamentale și transferabile și certificări recunoscute. Pentru ca aceste trasee să fie eficiente și incluzive, implicarea continuă a operatorilor economici în toate filierele este esențială. Extinderea colaborării cu mediul economic ar contribui la creșterea echității, asigurând tuturor elevilor acces la experiențe practice și pregătire profesională adaptată cerințelor pieței muncii.

În decursul timpului, Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS), institut în coordonarea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale (MMFTSS), a realizat mai multe prognoze privind piața muncii, și anume:

- 2008-2010, prognoze până în anul 2020, în cadrul unui proiect desfășurat împreună cu CNDIPT;
- 2011-2014, prognoze până în anul 2020 privind cererea de forță de muncă cu studii superioare, în cadrul unui proiect coordonat de MEC;
- 2021-2023, prognoza până în anul 2028 la nivel național și regional, realizată prin proiectul ReCONNECT. În anul 2025, prognozele au fost refăcute, ca urmare a modificării metodologiei de raportare a unor indicatori statistici din domeniul agriculturii. Prognozele la nivel de județ nu s-au realizat, întrucât procesul efectiv de consultare a fost limitat de dificultăți tehnice și de lipsa unor date de contact actualizate.

MEC nu a solicitat INCSMPS realizarea unor prognoze dedicate corelării competențelor profesionale oferite de învățământul liceal cu cerințele pieței muncii. Aceste studii pot fi desfășurate doar la cerere, în baza unor contracte de finanțare specifice.

Datele furnizate de AJOFM sunt orientate preponderent către cerințele imediate ale pieței muncii, fără prognoze pe termen mediu și lung, reducând capacitatea de anticipare a necesarului de competențe.

*Colaborare
inegală la nivel
național între ISJ
și AJOFM*

În România, există o serie de documente de planificare strategică a nevoilor de formare privind IPT, și anume:

- PRAI²³: are ca scop îmbunătățirea corelării dintre oferta IPT și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de creștere a contribuției învățământului superior la dezvoltarea regională;
- PLAII: este elaborat la nivel județean pe baza PRAI;
- PAS: este elaborat la nivelul unităților IPT pe baza PRAI și PLAII.

Majoritatea AJOFM-urilor participă activ în CLDPS și contribuie la elaborarea sau actualizarea PRAI și PLAII, furnizând date privind dinamica ocupării și nevoile de calificare.

Mecanismul de colaborare inspectorat-agenție județeană de muncă funcționează în majoritatea județelor, însă implicarea variază, fiind necesară consolidarea și uniformizarea colaborării acestora, pentru o adaptare mai eficientă a planificării educaționale la dinamica pieței muncii locale.

*CLDPS contribuie
la politicile
educaționale ale
IPT*

CLDPS este o structură partenerială consultativă, cu atribuții în domeniul IPT, care funcționează în sprijinul inspectoratelor școlare²⁴ și se constituie și funcționează, la nivelul fiecărui județ, în baza unui acord de colaborare voluntară a partenerilor sociali, persoane juridice reprezentative.

Prin dialog social și mobilizarea răspunderii publice a actorilor implicați, CLDPS contribuie la armonizarea politicilor, strategiilor și acțiunilor în învățământul preuniversitar cu cerințele economice, sociale și culturale locale și județene.

Identificarea competențelor necesare pentru accesul la ocupații se realizează în *standardele ocupaționale* (SO). Pentru fiecare competență profesională identificată se stabilesc și descriu rezultatele învățării necesare pentru a dobândi respectiva competență²⁵.

Rezultatele învățării se stabilesc în mod succesiv pentru: *competențe-cheie*²⁶, *competențe profesionale de bază, fundamentale și de domeniu*, *competențe profesionale și competențe transversale*²⁷. Rezultatele învățării profesionale de bază, fundamentale și de domeniu se regăsesc în *standardele de calificare*, iar cele de specialitate/specializare în *standardele ocupaționale*²⁸.

În ansamblu, legislația susține o colaborare între licee și piața muncii prin actualizarea curriculei în concordanță cu necesitățile economice, cooperarea autorităților locale cu MEC, precum și prin recunoașterea competențelor practice în procesul educațional și de calificare profesională.

²³ <http://infraed.ro/planul-regional-de-actiune-pentru-invatamant-prai/>

²⁴ OMEC nr. 4456/2015 privind aprobarea *Cadrului general de organizare și funcționare a structurilor parteneriale consultative pentru învățământul profesional și tehnic*

²⁵ OMEC nr. 4837/2025 pentru aprobarea *Metodologiei privind identificarea, evaluarea și recunoașterea rezultatelor învățării în contexte nonformale și informale*

²⁶ https://www.anc.edu.ro/upload/anc/standarde/Tabel-competente-C1-C2-C4_1206.pdf

²⁷ https://www.anc.edu.ro/upload/anc/standarde/Transversale_ESCO_v1.2_cu_nivel_4._aranjat.pdf

²⁸ <https://www.anc.edu.ro/standarde/standarde-ocupationale-2014-prezent>

Standardele de calificare profesionale sunt aplicabile exclusiv învățământului liceal tehnologic și profesional. Absența unor instrumente echivalente pentru învățământul liceal teoretic și vocațional limitează corelarea competențelor dobândite de absolvenți cu cerințele reale ale pieței muncii.

Standarde ocupaționale, standarde de pregătire profesională

Standardele ocupaționale sunt aprobate de către ANC

Colaborarea cu comunitatea, partenerii educaționali, agenții economici și instituțiile publice asigură relevanța practică și aplicabilitatea *competențelor-cheie* dezvoltate în cadrul IPT.

Sistemul educațional din România emite certificate de calificare nivel 3 după învățământul profesional de trei ani și de nivel 4 după învățământul liceal, care permit accesul direct pe piața muncii.

SO²⁹ constituie documente oficiale care definesc ocupările, competențele, cunoștințele și abilitățile necesare pentru fiecare calificare profesională recunoscută, fiind aprobate de către Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC).

SO se revizuiesc, de regulă, la fiecare 5 ani de la aprobare, ținându-se cont de modificările intervenite pe piața forței de muncă. În situația în care acestea nu se revizuiesc în termen de 10 ani de la aprobare, se arhivează după 4 luni de la consultarea confederațiilor sindicale și patronale reprezentative la nivel național.

ANC, în parteneriat cu MMFTSS, implementează un proiect pentru elaborarea unui studiu privind necesarul de competențe/standarde ocupaționale și ocupații de viitor³⁰.

Pregătirea practică în cadrul învățământului liceal tehnologic și a învățământului profesional se realizează pe baza *standardelor de pregătire profesională* (SPP) aprobate prin ordin al ministrului educației, la propunerea CNDIPT³¹. Aceste standarde se elaborează pe baza SO existente și, în cazul unor standarde neactualizate sau inexistente, prin consultare cu operatorii economici, pentru a asigura relevanța și adaptarea competențelor la cerințele reale ale pieței muncii. SPP stau la baza curriculumului specific pregătirii în calificare și a certificării profesionale, iar calificările sunt incluse în *Registrul Național al Calificărilor*³².

Ultima revizuire a SPP s-a realizat în 2016-2018

Calificările profesionale de nivel 3 conform *Cadrului național al calificărilor* (CNC) se școlarizează prin învățământul profesional, inclusiv dual, iar calificările de nivel 4 CNC se școlarizează prin învățământul liceal tehnologic.

Ultima revizuire a SPP și a curriculumului pentru calificările profesionale de nivel 3 și 4 al CNC s-a realizat, la nivel național, în perioada 2016-2018. În perioada 2020-2024, la solicitarea

²⁹ Ordinul nr. 6250/2156/2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare, validare, aprobare și gestionare a standardelor ocupaționale

³⁰ Studiul asupra dinamicii pieței muncii și schimbărilor în structura operațională și de competențe la nivelul sectoarelor economice

³¹ art. 33 alin.(15) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

³² Rețeaua europeană de informare asupra sistemelor și a politicilor de educație

operatorilor economici și a unor asociații profesionale au fost dezvoltate noi calificări profesionale.

Procesul de elaborare și validare a SO și SPP este complex, implică multiple avize, ceea ce poate genera întârzieri și aplicări inegale la nivel național, afectând uniformitatea pregătirii elevilor.

Cerințele pieței muncii cu privire la competențele pe care elevii trebuie să le dețină se asigură și prin CDL, care se implementează pe durata stagiilor de pregătire practică stabilită prin planurile-cadru de învățământ aplicabile.

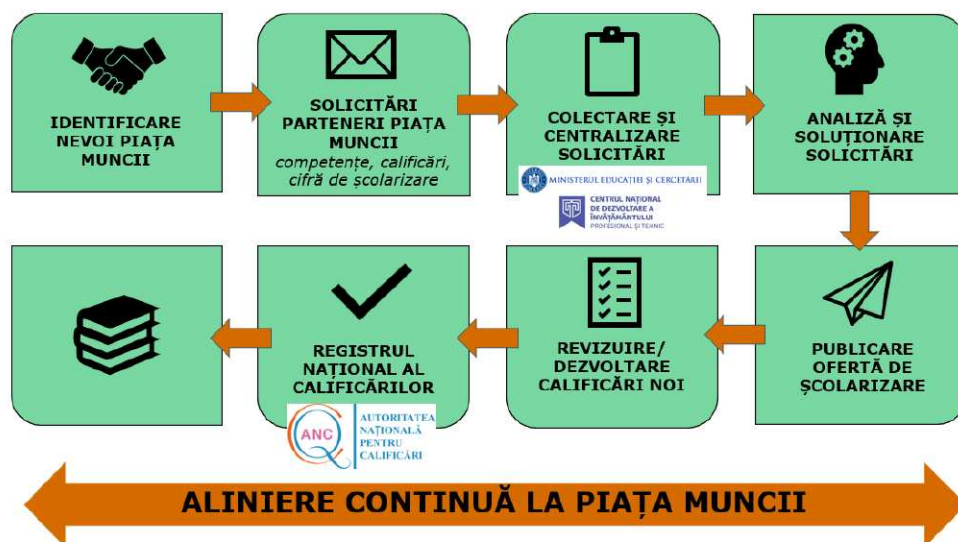
Absolvenții de liceu pot urma cursuri de scurtă durată pentru recalificare, perfecționare sau specializare atunci când cerințele pieței muncii se modifică față de momentul absolvirii (ex: evoluție tehnologică). Această posibilitate de formare continuă reflectă atât necesitatea adaptării competențelor dobândite inițial la schimbările socio-economice și normative, cât și dorința individuală de dezvoltare profesională.

Solicitări de interes pentru partenerii pieței muncii vizează cifra de școlarizare și formarea/dezvoltarea de competențe

În figura de mai jos se identifică fluxul de corelare a competențelor profesionale ale elevilor cu cerințele pieței muncii. Potrivit inspectoratelor școlare, principalele cerințe ale pieței muncii:

- ✎ vizează învățământul liceal tehnologic și cel profesional, inclusiv dual, și mai puțin cel teoretic sau vocațional;
- ✎ se concentrează preponderent asupra cifrei de școlarizare și formării/dezvoltării de competențe, și mai puțin pe introducerea/revizuirea unei calificări.

Figura 14: Colaborarea instituțională în cadrul MEC

Sursa: Analiză audit

Procesul de colectare, analiză și răspuns la solicitările de școlarizare formulate de către operatorii economici se desfășoară anual, în perioada de elaborare a proiectului planului de școlarizare pentru învățământul liceal tehnologic și profesional, inclusiv dual, fiind reglementat prin metodologii și calendare specifice, aprobate prin ordin de ministru.

Oferta de școlarizare este publicată de către CNDIPT pe platforma *Alege-ți Drumul*³³ și este promovată anual prin broșuri de admitere puse la dispoziție pe site-urile inspectoratelor școlare și ale liceelor.

Solicitățile privind revizuirea/dezvoltarea de noi calificări profesionale se transmit către CNDIPT, însoțite de justificarea necesității acestora. CNDIPT solicită ANC un punct de vedere privind nivelul de calificare conform CNC și încadrarea domeniului de formare. Sub coordonarea CNDIPT, se constituie un grup de lucru, format din reprezentanți ai mediului economic, asociații profesionale și cadre didactice de specialitate, pentru elaborarea proiectului SPP.

Proiectul SPP pentru calificarea profesională revizuită/nouă este transmisă spre avizare către ANC și spre aprobare către MEC, ulterior fiind înscrisă în *Registrul Național al Calificărilor Profesionale*³⁴ din România de către ANC.

În timp ce procesele privind solicitările de școlarizare sunt ciclice, cele privind revizuirea/dezvoltarea de noi calificări profesionale sunt permanente, integrând cerințele pieței muncii în mod continuu pentru a asigura relevanța sistemului educațional.

Parteneriatele dintre inspectoratele școlare și AJOFM permit schimbul de date statistice, sprijinirea elevilor prin consiliere, mediere și acces la măsuri active de ocupare.

- Absența unor structuri dedicate în cadrul ministerului, al inspectoratelor școlare și al liceelor pentru menținerea unei legături constante între educație și piața muncii reduce oportunitățile de stagii de practică, consiliere profesională și adaptare a curriculumului pentru întreg învățământul liceal.
- Colaborările locale depind frecvent de inițiativa individuală a conducerii liceelor și se concentrează în principal asupra învățământului liceal tehnologic și profesional, generând inegalități între județe.
- Datele furnizate de AJOFM sunt orientate preponderent către cerințele imediate ale pieței muncii, fără prognoze pe termen mediu și lung, reducând capacitatea de anticipare a necesarului de competențe.

RECOMANDARE 2

Conducerea ministerului va organiza activități privind asigurarea unei relații constante și sistematice între învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri) și parteneri din piața muncii (ex: MMFTSS, ANOFM, camere de comerț, organizații patronale reprezentative, operatori economici etc.), în vederea:

- dezvoltării mecanismelor de analiză și anticipare a nevoilor de competențe;

³³ www.alegetidrumul.ro/plan_scolarizare.

³⁴ www.anc.edu.ro/rncp/

- *fundamentării deciziilor pe date actualizate și prognoze privind evoluția ocupațiilor și a competențelor aferente;*
- *adaptării flexibile a curriculumului la schimbările structurale ale pieței muncii.*

CONSTATARE 3

Monitorizarea traseului absolvenților de liceu se realizează fragmentar, prin mecanisme diferite la nivel central și local, fără o bază de date unitară și interconectată. Un sistem coerent de raportare și corelare a informațiilor privind continuarea studiilor, angajarea și mobilitatea profesională este insuficient exploatat.

Monitorizarea trasabilității absolvenților de liceu

Platforma informatică ReCONNECT reprezintă un parteneriat extins și o abordare coordonată a domeniilor educație și ocupare, fiind o condiționalitate favorizantă pentru finanțarea domeniilor de ocupare, educație și formare profesională din fondurile structurale europene 2021-2027³⁵.

Platforma reprezintă un prim pas către un proiect big data, interconectând baze de date masive din diverse instituții din România și permițând o analiză complexă a pieței muncii, educației și formării profesionale, oferind astfel o bază solidă pentru decizii informate. Aceasta încorporează tehnici avansate de procesare a datelor și sprijină cele trei componente esențiale ale aplicației: monitorizarea inserției absolvenților³⁶, anticiparea nevoilor de competențe³⁷ și evaluarea politicilor publice în educație și ocuparea forței de muncă³⁸.

Mecanismele dezvoltate pot fi perfecționate pe măsură ce bazele de date existente se completează cu informații suplimentare și se identifică noi nevoi. Instrumentul informatic va putea fi utilizat nu doar de partenerii proiectului, ci și de alte entități publice implicate în implementarea politicilor și luarea deciziilor.

Auditul evidențiază faptul că, în perioada auditată, aproximativ 96% dintre elevii înscriși în ultimul an de liceu finalizează studiile, iar 74-79% dintre aceștia promovează examenul de bacalaureat. Din totalul elevilor aflați în an terminal în învățământul liceal, 55-57% provin din filiera teoretică, 32-34% din filiera tehnologică și 10-11% din filiera vocațională.

În ceea ce privește promovabilitatea bacalaureatului, raportată la numărul absolvenților, se observă diferențe semnificative între filiere, valorile situându-se între 56-58% pentru filiera teoretică, 31-34% pentru filiera tehnologică și 10-11% pentru filiera vocațională.

³⁵ www.anofm.ro/satu-mare/platforma-reconnect-inovatie-in-corelarea-educatiei-cu-piata-muncii-prin-tehnologie-si-colaborare-interinstitutionala/

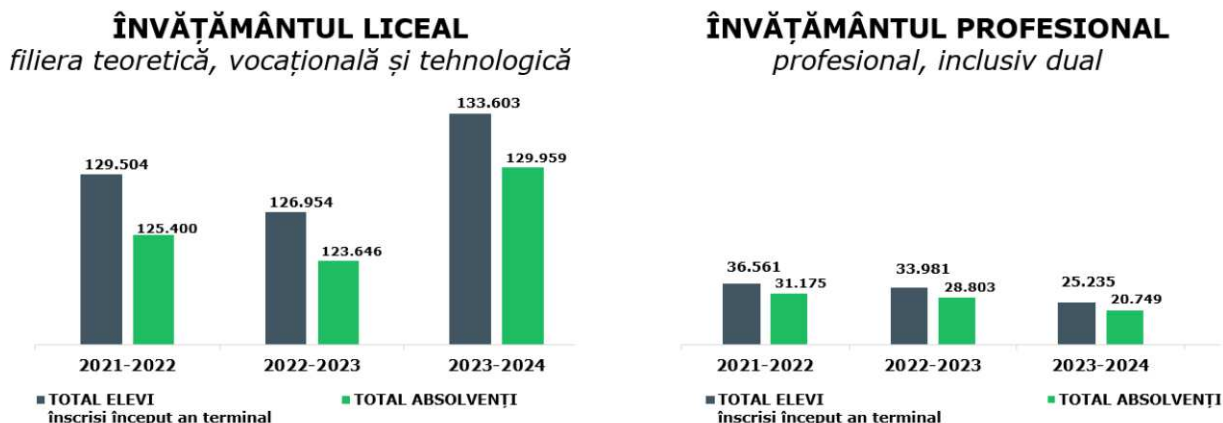
³⁶ Absolvenți din învățământul preuniversitar, superior și absolvenți ai programelor de formare profesională

³⁷ Competențe pe piața muncii pe termen scurt, mediu și lung

³⁸ Politici publice privind măsurile active și formarea profesională

În același timp, 82-85% din elevii înscriși în ultimul an în învățământul profesional, inclusiv dual, reușesc să îl finalizeze.

Figura 15: Situație privind numărul elevilor din învățământul liceal și profesional, forma de învățământ zi (la începutul și sfârșitul anului terminal)

Sursa: Analiză audit (date MEC perioada 2021-2024)

În perioada 2022-2024, au fost identificate două situații privind monitorizarea inserției pe piața muncii a absolvenților de liceu la nivelul inspectoratelor școlare, respectiv:

- colaborarea activă cu AJOFM și alte instituții relevante, prin chestionare, baze de date comune, platforma ReCONNECT, consiliere profesională și târguri de locuri de muncă pentru urmărirea traseului profesional al absolvenților (ex: Alba, Botoșani, Brașov, Dolj, Galați, Hunedoara sau Vrancea);
- lipsa unei monitorizări centralizate, limitându-se doar la colectarea de date parțiale la nivelul unităților de învățământ, fără corelare cu AJOFM sau platforme informatice integrate (ex: Bacău, Vaslui, Călărași sau Constanța).

Platforma ReCONNECT s-a dovedit a fi un instrument util pentru standardizarea și eficientizarea monitorizării în județele care l-au implementat.

Doar 16 ISJ au elaborat analize privind tranziția absolvenților către piața muncii, în timp ce restul se bazează preponderent pe date agregate furnizate de platforme naționale sau rapoarte AJOFM

La nivelul ISJ, realizarea analizelor privind tranziția absolvenților de liceu și învățământ profesional către piața muncii este neuniform distribuită. Doar o parte dintre acestea au elaborat studii dedicate acestui domeniu, acestea având, în general, un caracter local și fiind realizate în colaborare cu centrele județene de resurse și asistență educațională (CJRAE), AJOFM sau în cadrul unor proiecte finanțate din fonduri europene. Obiectivul principal al acestor demersuri a constat în monitorizarea inserției profesionale a absolvenților, precum și în identificarea nevoilor de competențe și a principalelor bariere care influențează integrarea acestora pe piața muncii.

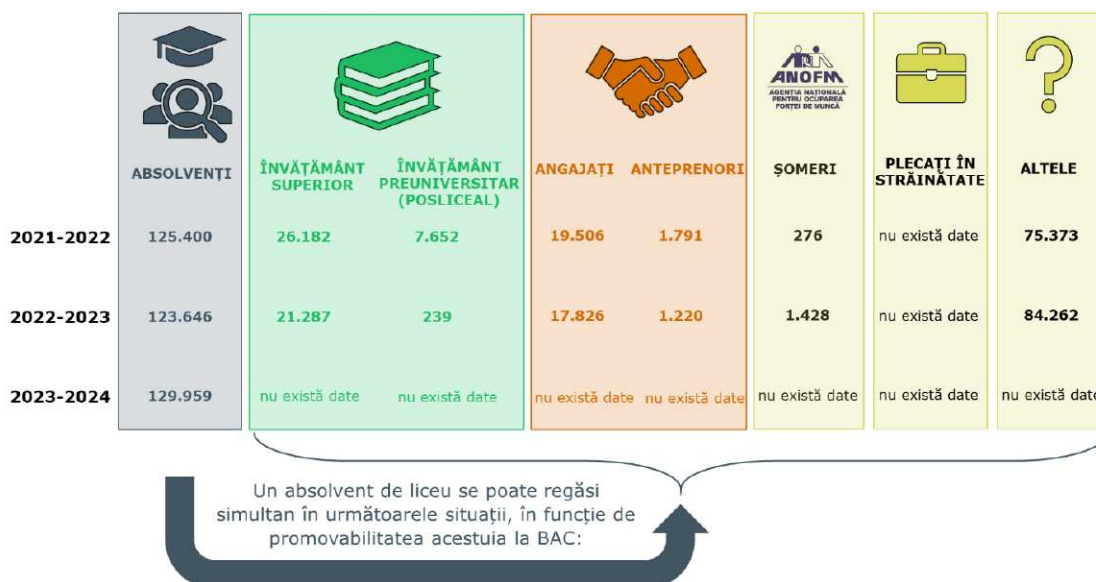
Rezultatele analizelor indică faptul că absolvenții din învățământul liceal tehnologic și profesional se integrează mai rapid și în proporție mai mare pe piața muncii comparativ cu absolvenții filierei teoretice. În același timp, continuarea studiilor este mai frecvent întâlnită în rândul absolvenților de liceu teoretic și vocațional. Totodată, experiența practică acumulată în timpul studiilor și implicarea angajatorilor în procesul de formare

profesională contribuie semnificativ la facilitarea tranziției către locuri de muncă adaptate competențelor dobândite.

În județele în care sunt implementate forme de învățământ dual sau programe pilot de formare profesională se înregistrează rate superioare de angajare, ceea ce evidențiază impactul pozitiv al parteneriatelor cu mediul economic asupra inserției profesionale. Rezultatele acestor analize sunt utilizate pentru fundamentarea planurilor de școlarizare, adaptarea ofertei educaționale și optimizarea activităților de orientare și consiliere profesională. Cu toate acestea, se constată existența unor discrepanțe semnificative între județe în ceea ce privește disponibilitatea, frecvența și nivelul de complexitate al studiilor realizate.

Această situație persistă și la nivelul liceelor, pentru care realizarea de studii sau analize formale privind tranziția absolvenților pe piața muncii nu reprezintă o prioritate. Prea puține licee au efectuat monitorizări interne, chestionare sau centralizări ale datelor de la diriginți și absolvenți, concluzionând că majoritatea elevilor continuă studiile postliceale sau universitare, iar o parte se angajează în domenii corespunzătoare calificării dobândite.

Figura 16: Situație privind trasabilitatea absolvenților învățământului liceal (frecvență zi)

Sursa: Analiză audit (date MEC din SIIIR și platforma ReCONNECT perioada 2021-2024)

Conform datelor furnizate de către MEC, prezentate în figura de mai sus, în rândul absolvenților învățământului liceal (frecvență zi) din promoțiile 2021-2022, 2022-2023 și 2023-2024 se observă tendințe generale similare privind tranziția către educație sau piața muncii:

- 22-27% au optat pentru continuarea studiilor în învățământul superior;
- 6% au ales să își continue cursul educațional în învățământul postliceal;
- 15-16% s-au integrat pe piața muncii (ca angajați sau antreprenori);
- 1% figurează ca șomeri înregistrați la AJOFM;
- pentru 60-68% statutul absolventului nu este identificat;

Platforma ReCONNECT nu cuprinde date privind mobilitatea internațională a absolvenților de liceu

Deși platforma ReCONNECT poate fi un instrument util pentru fundamentarea

*politicilor
educaționale,
datele încărcate
nu reflectă cu
acuratețe
trasabilitatea
absolvenților de
liceu*

- nu există date privind absolvenții care au ales să plece în străinătate.

În ceea ce privește absolvenții învățământului profesional, 41% dintre aceștia își continuă studiile, 23-24% intră pe piața muncii (angajați sau antreprenori), 2% sunt șomeri, iar pentru un procent semnificativ statusul nu este identificat. Nici pentru această categorie de absolvenți nu există date privind mobilitatea internațională.

Analiza detaliată pe filiere de învățământ evidențiază tendințe similare în ceea ce privește parcursul absolvenților, însă indică diferențe în ceea ce privește gradul de integrare pe piața muncii și opțiunile pentru continuarea studiilor în învățământul superior sau postliceal:

- filierele tehnologică și vocațională sunt mult mai orientate spre ocupare decât filiera teoretică;
- în toate filierele, există un segment important al cărui parcurs nu poate fi urmărit în evidențele disponibile;
- informațiile privind mobilitatea internațională lipsesc.

Fiecare filieră conturează o imagine distinctă a tranziției de la școală la viața profesională sau educațională, reflectând diversitatea alegerilor și potențialul de dezvoltare al absolvenților.

Limitările infrastructurii IT (rețea, echipamente hardware, soluții software și rețele securizate) și resursele umane specializate insuficiente împiedică colectarea, prelucrarea și diseminarea datelor relevante la nivel central și local, afectând monitorizarea inserției absolvenților de liceu și fundamentarea deciziilor privind politicile educaționale (ex: număr redus de utilizatori activi în platforma ReCONNECT, conexiune securizată doar la nivelul clădirii principale a ministerului).

*Lipsa datelor
centralizate la
nivel național și
local limitează
evaluarea
inserției
profesionale*

La nivel local monitorizarea inserției profesionale a absolvenților s-a realizat neuniform, astfel că unele inspectorate școlare și licee au implementat o bază de date sau utilizează platforme integrate pentru a urmări traseul profesional al absolvenților. Această situație evidențiază necesitatea extinderii și standardizării sistemelor de monitorizare pentru a sprijini politicile educaționale și deciziile strategice privind învățământul liceal.

*Partenerii pieței
muncii preferă să
angajeze un
absolvent al
învățământului
liceal tehnologic
sau profesional,
rata de retenție a
acestora fiind în
principal 1-3 ani*

Rata de angajare a absolvenților în domeniile pentru care au fost pregătiți variază semnificativ în funcție de județ, filieră și unitate școlară, pe fondul lipsei unor date complete și sistematizate la nivelul majorității inspectoratelor. În funcție de filieră, situația se conturează astfel:

- filiera teoretică: rata de angajare în domeniul de formare este redusă, majoritatea absolvenților continuând studiile;
- filiera vocațională și tehnologică: se înregistrează o rată mai mare de angajare, dar adesea în alte domenii decât cele pentru care s-au pregătit;
- învățământul profesional, inclusiv dual: se remarcă prin cea mai ridicată rată de angajare.

Printre principalele obstacole întâmpinate de angajatori în procesul de integrare profesională a absolvenților de liceu se numără: nivelul scăzut al motivației pentru muncă sau formare, așteptările salariale nerealiste raportate la nivelul de pregătire, atitudinea neprofesionistă, deficitul de competențe de comunicare și relaționare, precum și lipsa experienței practice relevante. Acestea sunt ilustrate în figura următoare:

Figura 17: Principalele dificultăți întâmpinate de partenerii pieței muncii în angajarea absolvenților de liceu

Sursa: Analiză audit

Piața muncii și părinții absolvenților de liceu au viziuni comune privind dificultățile găsirii unui loc de muncă

În timp ce unii părinți/reprezentanți legali ai absolvenților de liceu au apreciat că aceștia încă nu au căutat un loc de muncă imediat după absolvire, foarte puțini au menționat dificultățile întâmpinate în găsirea unui loc de muncă, cum ar fi: lipsa experienței practice relevante, salariile necorespunzătoare și nivelul scăzut al motivației de a munci sau a învăța.

Chiar și așa, părinții/reprezentanții legali ai absolvenților de liceu sunt optimiști în privința găsirii unui loc de loc de muncă potrivit calificării obținute în urma absolvirii liceului în următorii 2 ani.

- Lipsa unui cadru metodologic și a unor proceduri standardizate la nivel național privind monitorizarea traseului educațional și profesional al absolvenților, coroborată cu lipsa unei structuri cu personal responsabil de colectarea și interpretarea datelor, determină raportări parțiale între instituțiile implicate privind trasabilitatea.
- Accesul limitat în platforma ReCONNECT la nivel central și local conduce la discrepanțe în modul de raportare și împiedică realizarea unor analize comparative la nivel național în scopul adaptării ofertei educaționale la dinamica pieței muncii.

RECOMANDARE 3

Conducerea ministerului va stabili un cadru unitar de colectare, raportare și actualizare a datelor privind parcursul educațional și profesional al absolvenților învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri), astfel încât să se poată realiza o adaptare continuă a ofertei educaționale la cerințele pieței muncii.

III. Corelarea cifrei de școlarizare a învățământului preuniversitar cu cerințele pieței muncii

CONSTATARE 4

Criteriul relevanței din cadrul metodologiei privind stabilirea cifrei de școlarizare pentru învățământul liceal teoretic nu este respectat.

Cifra de școlarizare se aprobă anual prin HG

Cifra de școlarizare pentru învățământul de stat este stabilită prin hotărâre a Guvernului³⁹, cu cel puțin 6 luni înainte de începerea anului școlar.

Procesul de corelare a cifrei de școlarizare a învățământului preuniversitar cu cerințele pieței muncii reprezintă o strategie esențială pentru asigurarea unui sistem educațional eficient și adaptat nevoilor economiei. Acesta presupune ajustarea numărului de locuri disponibile în învățământul preuniversitar în funcție de evoluțiile pieței muncii, precum și de cererea pentru anumite competențe și domenii de activitate.

Numărul locurilor pentru clasa a IX-a în anii școlari 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 și 2024-2025 a avut un trend ascendent, ca urmare a creșterii numărului absolvenților de gimnaziu.

Cifra de școlarizare pentru învățământul profesional a fost extinsă constant în ultimii ani, ca rezultat al corelării cu cererea operatorilor economici și al creșterii continue a numărului de elevi, confirmată de datele Institutului Național de Statistică (INS) și Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR). Potrivit noilor reglementări legislative, acest tip de învățământ nu va mai fi disponibil începând cu anul școlar viitor⁴⁰.

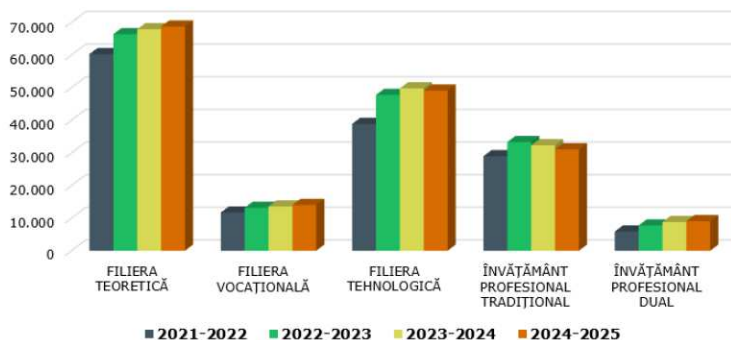
Un sfert din cifra de școlarizare a fost alocată învățământului profesional

Proiectul Planului de Școlarizare (PPS) este elaborat la nivelul fiecărei unități de învățământ, pe baza capacității existente.

³⁹ HG nr. 477/2021, nr. 632/2022, nr. 403/2023, nr. 499/2024 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 și 2024-2025

⁴⁰ OUG nr. 128/2024 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și măsuri specifice pentru digitalizare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Figura 18: Proiectul Planului de Scolarizare pentru perioada 2022-2024

Sursa: Analiză audit

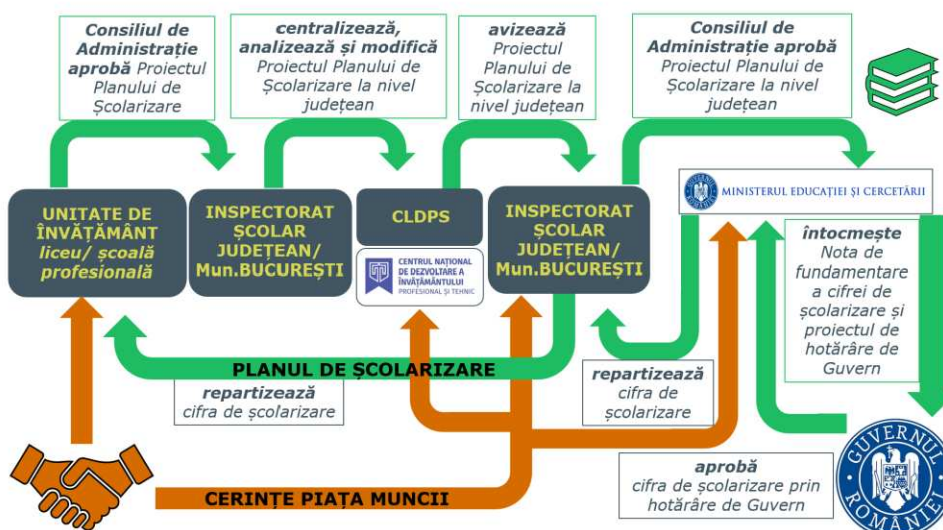
În ultimii ani școlari, 76% din cifra de școlarizare din PPS a fost alocată învățământului liceal și 24% învățământului profesional.

Potrivit *Studiilor privind fundamentarea planului de școlarizare*, întocmite de inspectoratele școlare, cifrele de școlarizare propuse pentru învățământul preuniversitar asigură:

- 1.** cuprinderea tuturor copiilor de vârstă preșcolară și școlară, pe nivelul și forma de educație corespunzătoare vârstei și dezvoltării psihomotorii a acestora;
- 2.** accesul absolvenților unui anumit nivel de învățământ/calificare către un nivel de învățământ superior;
- 3.** stabilirea echilibrată a numărului de locuri în învățământul liceal și profesional și postliceal, în funcție de opțiunile absolvenților, pe baza tendințelor de dezvoltare socio-economică a județului și a prognozei ocupării forței de muncă pe zone geografice și de dezvoltare.

În figura de mai jos este ilustrat procesul de fundamentare, aprobare și repartizare a cifrei de școlarizare⁴¹, care începe de la colectarea cerințelor pieței muncii, astfel:

Figura 19: Fluxul de fundamentare, aprobare si repartizare a cifrei de scolarizare

Sursa: Analiză audit

⁴¹ OMEC nr. 5599/2020, nr. 5511/2021, nr. 6217/2022 și nr. 6801/2023 pentru aprobarea metodologiei privind fundamentarea cifrei de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat pentru anii școlari 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 și 2024-2025

*AJOFM/AMOFM
participă activ în
CLDPS, cu
expertiză privind
piața muncii,
evoluțiile
economice și
nevoile
angajatorilor*

PPS este avizat în consiliul profesoral și aprobat de consiliul de administrație al unității de învățământ, după care este transmis inspectoratului școlar

ISJ/ISMB centralizează PPS unităților de învățământ, analizează propunerile depuse, verifică conformitatea acestora cu prevederile normative în vigoare, operează modificări dacă este cazul și întocmește PPS la nivel județean, pe care îl înaintează MEC.

Ministerul întocmește nota de fundamentare și proiectul de hotărâre de Guvern, urmând ca Guvernul să aprobe cifra finală de școlarizare. Ulterior, aceasta este repartizată inspectoratelor școlare care au obligația să o repartizeze defalcăt și unităților de învățământ, fiind înregistrată în SIIIR.

*Lipsa unor
analize/studii
privind cerințele
pieței muncii
pentru
învățământul
liceal teoretic*

Fundamentarea cifrei de școlarizare pentru învățământul preuniversitar se realizează conform metodologiei anuale aprobate prin ordin de ministru, având la bază atât *criterii generale* (criteriu legislativ, economic, demografic, geografic, socio-economic, relevanței), cât și *specifice* (care vizează precizări referitoare la constituirea și dimensionarea formațiunilor de studiu).

Printre criteriile generale, se remarcă cel al *relevanței*, care presupune urmărirea investigării necesarului de specializări solicitat pentru școlarizare în învățământul liceal, filiera teoretică, care să ofere acces pe piața muncii sau în învățământul superior, precum și analiza solicitărilor exprimate de către operatorii economici și proiectarea ofertei de formare profesională în IPT privind calificările profesionale școlarizate în acest segment de învățământ.

În practică, pentru învățământul liceal teoretic nu au fost identificate forme de analiză (investigare) a necesarului de specializări solicitat pentru școlarizare, care să ofere acces pe piața muncii sau în învățământul superior, fiind utilizate în principal OSP-urile. Această analiză nu a fost prezentată nici la nivel central (minister), și nici la nivel local (ISJ, licee). În plus, în *Notele de fundamentare* se face referire la investigarea și analiza nevoilor de calificări ale operatorilor economici doar pentru învățământul profesional, nu și pentru învățământul liceal teoretic.

Așa cum a fost menționat în secțiunea *Consiliere profesională și orientare în carieră*, OSP utilizate în planificarea strategică a ofertei educaționale nu constituie analize ale cerințelor pieței muncii, ci reflectă exclusiv preferințele, opțiunile și intențiile exprimate de elevi.

În cazul învățământului liceal tehnologic și al celui profesional, cerințele pieței muncii sunt avute în vedere în procesul de fundamentare a cifrei de școlarizare, în timp ce pentru învățământului liceal teoretic acest principiu nu se aplică. Fundamentarea cifrei de școlarizare pentru liceele teoretice se bazează preponderent pe date retrospective privind ocuparea locurilor în anii anteriori și pe opțiunile elevilor, fără a integra în

mod sistematic o analiză prospectivă a nevoilor pieței muncii sau o viziune de viitor privind inserția profesională a absolvenților.

În cazul învățământului liceal vocațional, cifra de școlarizare se stabilește în principal în funcție de aptitudinile specifice și interesele elevilor, de tradiția și capacitatea liceelor, precum și de interesul exprimat de elevi, mai puțin prin raportare directă la cerințele pieței muncii.

Cifra de școlarizare pentru IPT este fundamentată în raport cu documentele de planificare strategică a nevoilor de formare la nivel regional și local, respectiv PRAI ȘI PLAI. Acestea au la bază analiza evoluțiilor socio-economice, a dinamicii pieței muncii și a nevoilor de calificare identificate.

Inspectoratele școlare raportează creșteri ale cifrei de școlarizare în învățământul liceal tehnologic și cel profesional, inclusiv dual, pentru a răspunde deficitelor de personal din economie, deși elevii continuă să prefere învățământul liceal teoretic, mai ales în municipiul București.

În ultimii ani școlari, deși majoritatea inspectoratelor consideră că cifra de școlarizare a fost corelată cu cerințele pieței muncii, aceasta nu a vizat toate filierele în mod egal, astfel:

- filiera teoretică: este mai puțin corelată cu piața muncii, fiind orientată în principal spre continuarea studiilor superioare; ajustările cifrei de școlarizare țin cont de preferințele elevilor și profilurile cu relevanță pentru domenii cu cerere mare de profesioniști;
- filiera vocațională: este influențată indirect de piața muncii, menținând specializări în domenii culturale, artistice, sportive, religioase sau pedagogice;
- filiera tehnologică și profesională, inclusiv dual: este direct corelată cu piața muncii, bazate pe solicitările anuale ale operatorilor economici, analize ale agențiilor județene de forță de muncă și prognoze privind forța de muncă.

Majoritatea liceelor realizează fundamentarea cifrei de școlarizare într-un mod unitar, printr-un proces bazat pe analiză, consultare, avizare și aprobare, asigurând un echilibru între cererea elevilor, capacitatea internă și relevanța socio-economică, argumentând necesitatea menținerii sau adaptării ofertei în funcție de contextul local. Printre criteriile urmărite de licee amintim:

- evoluția populației școlare la nivel local, migrația și menținerea unui echilibru între clase și specializări;
- capacitatea infrastructurii, număr cadre didactice, experiența și tradițiile liceelor în anumite domenii de pregătire;
- corelarea ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii în cadrul învățământului liceal tehnologic și profesional.

Fundamentarea PPS pentru învățământul liceal teoretic nu se bazează pe investigarea necesarului de specializări care să ofere acces pe piața muncii sau în învățământul superior, ceea ce se concretizează în lipsa de corelare a ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii. Nerespectarea criteriului *relevanței* din

cadrul metodologiilor anuale privind stabilirea cifrei de școlarizare este cauza principală pentru acest fapt.

RECOMANDARE 4

Conducerea ministerului se va asigura că principiul relevanței este respectat la stabilirea cifrei de școlarizare pentru învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri), conform metodologiilor anuale aprobate prin ordin de ministru.

Punctul de vedere al entității auditate

Curtea de Conturi a transmis MEC proiectul *Raportului de audit al performanței*.

MEC a formulat un *Punct de vedere* și a elaborat *Planul de măsuri pentru implementarea recomandărilor*.

În cadrul ședinței de conciliere s-au prezentat proiectul de *Raport de audit al performanței* cu tema „Corelarea competențelor profesionale oferite de învățământul secundar superior cu cerințele pieței muncii” și constatările și recomandările formulate, s-au clarificat aspectele consemnate în *Punctul de vedere* transmis de către entitate și s-a analizat *Planul de măsuri* pentru implementarea recomandărilor.

Proiectul de *Raport de audit al performanței* a fost conciliat și nicio constatare și nicio recomandare nu au rămas în divergență.

Precizări finale

Raportul de audit al performanței a fost aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 810/25.08.2026

În plus, raportul va fi disponibil gratuit pe site-ul Curții de Conturi la adresa <https://www.curteadeconturi.ro/rapoarte-misiuni-proprii>

Prezentul raport de audit al performanței conține 46 de file.

ANEXA - Metodologie

Auditul a urmărit procesul de corelare a competențelor profesionale ale absolvenților de liceu cu frecvență (zi), pe cele trei filiere (teoretică, vocațională și tehnologică), cu cerințele pieței muncii (inclusiv cifra de școlarizare).

În vederea obținerii probelor de audit pentru tema „*Corelarea competențelor profesionale oferite de învățământul secundar superior cu cerințele pieței muncii*”, echipa de audit a colectat date și informații de la următoarele părți interesate: MEC, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT), Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare (CNCE), Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC), Institutul de Științe ale Educației (ISE), Inspectorate Școlare Județene (ISJ) și Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISMB), 44 de licee selectate în eșantion din toate cele 3 filiere (teoretică, vocațională și tehnologică), Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS), Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Agenții Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) și Agenția Municipală pentru Ocuparea Forței de Muncă (AMOFM), parteneri piața muncii, elevi de liceu și părinți/reprezentanți legali ai elevilor de liceu.

Evaluarea unor informații specifice a necesitat utilizarea eșantionării neprobabilistice. Pentru asigurarea unei reprezentativități teritoriale, selecția liceelor incluse în eșantion a fost efectuată luând în considerare o serie de criterii precum: numărul acestora, forma de proprietate, forma de finanțare, mediul de rezidență, județele, tipul unităților de învățământ, modul de organizare pe filiere. Numărul elementelor selectate în eșantion a fost de 44 de licee, respectiv câte un liceu din fiecare județ, cu excepția județului Ilfov și a municipiului București, unde au fost selectate câte două licee, rezultând câte 14 licee pentru fiecare filieră.

Partenerii pieței muncii, elevii de liceu și părinții/reprezentanți legali ai elevilor de liceu au fost invitați să se exprime asupra modului de corelare a competențelor formate/dezvoltate de sistemul educațional din România cu cerințele pieței muncii prin intermediul unor chestionare online distribuite prin Google Forms.

Perioada supusă auditării a fost 2022-2024, iar acțiunea de audit s-a desfășurat în perioada aprilie-noiembrie 2025. În analizele prezentate în cadrul raportului au fost utilizate date ale anilor școlari cuprinși în anii de referință.

Domnului Mihai DIMIAN
Ministru
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Stimate Domnule Ministru,

Introducere

Curtea de Conturi a României a desfășurat o misiune de audit al performanței la Ministerul Educației și Cercetării.

În cadrul ședinței de deschidere din data de 10.04.2025 au fost discutate aspectele cuprinse în *Scrisoarea de misiune*, scrisoare prin care ne-am asigurat reciproc de înțelegerea responsabilităților noastre și ale dumneavoastră, precum și de înțelegerea termenilor în care se va desfășura misiunea de audit al performanței.

Obiectivul general al auditului performanței l-a reprezentat corelarea competențelor profesionale oferite de învățământul secundar superior cu cerințele pieței muncii și evaluarea măsurii în care sistemul de învățământ secundar superior are nevoie de adaptabilitate în vederea determinării cifrei de școlarizare pentru fiecare din filierele teoretică, vocațională și tehnologică.

În urma auditului efectuat au rezultat următoarele:

CONSTATARE 1

Politicile curriculare din învățământul preuniversitar (liceal) sunt elaborate și actualizate fără o integrare sistematică a cerințelor pieței muncii, ceea ce conduce la o corelare limitată între competențele dobândite de elevi și nevoile reale ale angajatorilor.

RECOMANDARE 1

Conducerea ministerului va iniția și implementa un proces sistematic de analiză, pentru fiecare generație de elevi de liceu, a modului de formare/dezvoltare a competențelor în raport cu cerințele reale ale pieței muncii, în vederea actualizării periodice a politicilor publice educaționale pentru întreg învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri).

Termen de implementare: Trimestrul IV 2031

CONSTATARE 2

Mecanismele de colaborare instituțională între învățământul liceal (pentru toate cele trei filiere) și piața muncii sunt insuficiente, iar la nivel județean și local depind de resursele și implicarea locală.

RECOMANDARE 2

Conducerea ministerului va organiza activități privind asigurarea unei relații constante și sistematice între învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri) și parteneri din piața muncii (ex: MMFTSS, ANOFM, camere de comerț, organizații patronale reprezentative, operatori economici etc.), în vederea:

- dezvoltării mecanismelor de analiză și anticipare a nevoilor de competențe;
- fundamentării deciziilor pe date actualizate și prognoze privind evoluția ocupațiilor și a competențelor aferente;
- adaptării flexibile a curriculumului la schimbările structurale ale pieței muncii.

Termen de implementare: Trimestrul IV 2031

CONSTATARE 3

Monitorizarea traseului absolvenților de liceu se realizează fragmentar, prin mecanisme diferite la nivel central și local, fără o bază de date unitară și interconectată. Un sistem coerent de raportare și corelare a informațiilor privind continuarea studiilor, angajarea și mobilitatea profesională este insuficient exploatat.

RECOMANDARE 3

Conducerea ministerului va stabili un cadru unitar de colectare, raportare și actualizare a datelor privind parcursul educațional și profesional al absolvenților învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri), astfel încât să se poată realiza o adaptare continuă a ofertei educaționale la cerințele pieței muncii.

Termen de implementare: Trimestrul IV 2031

CONSTATARE 4

Criteriul relevanței din cadrul metodologiei privind stabilirea cifrei de școlarizare pentru învățământul liceal teoretic nu este respectat.

RECOMANDARE 4

Conducerea ministerului se va asigura că principiul relevanței este respectat la stabilirea cifrei de școlarizare pentru învățământul liceal, indiferent de modul de organizare al acestuia (pe forme de învățământ, filiere și profiluri), conform metodologiilor anuale aprobate prin ordin de ministru.

Termen de implementare: Trimestrul IV 2031

Vă asigurăm de sprijinul nostru dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la implementarea recomandărilor.

Cu stimă,

Șef de Departament

Csongor Attila DEZSŐ

Consilier de Conturi